

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Analýza příjmů a výdajů Základní školy v Kynšperku nad Ohří

Revenue – cost analysis of a primary school at Kynšperk nad Ohří

Bc. Petra Gajičová

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Petra GAJIČOVÁ
Osobní číslo: K12N0027K
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika a management
Název tématu: Analýza příjmů a výdajů Základní školy v Kynšperku nad Ohří
Zadávající katedra: Katedra financí a účetnictví

Zásady pro vypracování:

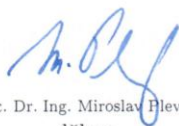
1. Vymezte příspěvkové organizace a jejich postavení v rámci veřejného sektoru.
2. Uveďte možnosti financování nepodnikatelských subjektů se zaměřením na odvětví školství.
3. Proveďte analýzu příjmů a výdajů konkrétní příspěvkové organizace - Základní školy v Kynšperku nad Ohří.
4. Zhodnoťte stávající financování Základní školy Kynšperku nad Ohří a navrhněte možná opatření k jeho zlepšení.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **60 - 80 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **KOPEK, Rudolf.** *Účetnictví příspěvkových organizací pro distanční studium. 2. upravené vydání.* Plzeň: ZČU, 2009. ISBN 978-80-7043-774-2
- **NOVÁKOVÁ, Štěpánka.** *Účetnictví příspěvkových organizací od 1.1.2010.* Olomouc: Intes, 2010. ISBN 978-80-904560-0-6
- **PEKOVÁ, Jitka.** *Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. přeprac. vyd.* Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1
- **REKTOŘÍK, Jaroslav a kol.** *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru.* Praha: Ekopress, 2002. ISBN 80-86119-60-2
- **VALENTA, Jiří.** *Financování a rozpočet školy. 1. vyd.* Karviná: Paris, 2004. ISBN 80-239-2218-1

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **1. června 2013**
Termín odevzdání diplomové práce: **6. prosince 2013**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. června 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Analýza příjmů a výdajů Základní školy v Kynšperku nad Ohří“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce za použití pramenů uvedených v přiložené bibliografii.

V Plzni, dne 03.12.2013

.....

podpis autora

Poděkování

Upřímné poděkování patří vedoucí mé diplomové práce Ing. Pavlíně Hejdukové, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a čas věnovaný mé práci. Dále bych ráda poděkovala ředitelce Základní školy v Kynšperku nad Ohří Mgr. Lence Hruškové Bursové, její zástupkyni Mgr. Štěpánce Neubergové a účetnímu Ing. Václavu Neubergovi za jejich velmi vstřícné jednání a spolupráci při získávání údajů pro výzkumnou část mé diplomové práce.

Obsah

0	ÚVOD	7
	METODIKA PRÁCE	8
1	PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE V RÁMCI VEŘEJNÉHO SEKTORU	9
1.1	VEŘEJNÝ SEKTOR.....	9
1.1.1	<i>Tržní selhání</i>	11
1.2	PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE	12
1.2.1	<i>Právní rámec příspěvkových organizací</i>	12
1.2.2	<i>Povinnosti a práva</i>	13
1.2.3	<i>Majetek příspěvkové organizace</i>	14
1.2.4	<i>Účetní systém, závěrka a kontrola</i>	16
1.2.5	<i>Hospodaření příspěvkové organizace</i>	17
2	FINANCOVÁNÍ NEPODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ SE ZAMĚŘENÍM NA ODVĚTVÍ ŠKOLSTVÍ	19
2.1	NEPODNIKATELSKÉ SUBJEKTY	19
2.2	FINANCOVÁNÍ ŠKOLSTVÍ	20
2.2.1	<i>Finance od ministerstva školství</i>	22
2.2.2	<i>Finance od krajů</i>	23
2.2.3	<i>Finance od obce</i>	26
2.2.4	<i>Ostatní možnosti financování</i>	27
2.3	REFORMA SYSTÉMU FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ	28
2.4	VÝDAJE NA VZDĚLÁNÍ V MEZINÁRODNÍM SROVNÁNÍ 2013	30
2.4.1	<i>Dopad finanční krize na veřejné výdaje na vzdělávání mezi roky 2008 a 2010</i>	31
3	ANALÝZA PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ ZÁKLADNÍ ŠKOLY V KYNŠPERKU NAD OHŘÍ	32
3.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE	32
3.2	POČET ŽÁKŮ A ZAMĚSTNANCŮ V OBDOBÍ 2009 – 2013.....	33
3.3	ÚČETNÍ SYSTÉM ZÁKLADNÍ ŠKOLY KYNŠPERK NAD OHŘÍ	36
3.4	VÝVOJ PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	37
3.5	PŘÍJMY PODLE DRUHOVÉHO ČLENĚNÍ	38
3.5.1	<i>Fondy</i>	42
3.6	VÝDAJE PODLE DRUHOVÉHO ČLENĚNÍ	46
3.7	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	53
3.7.1	<i>Rozdělení výsledku hospodaření</i>	53
3.7.2	<i>Zisk jako kritérium hodnocení efektivnosti</i>	55
4	ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO FINANCOVÁNÍ	56
4.1	ZHODNOCENÍ PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	56
4.2	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA.....	58
4.3	POMĚROVÁ ANALÝZA	62
4.4	POSOUZENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY	66
4.5	NÁVRH OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ FINANCOVÁNÍ	67
5	ZÁVĚR	72
6	SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	75
7	SEZNAM ZKRATEK	77
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	79

9	SEZNAM PŘÍLOH	83
---	---------------------	----

0 Úvod

Základní otázkou financování veřejného sektoru je, které statky a služby mají být financovány z veřejných zdrojů. Nejdiskutovanějšími sektory byly, jsou a budou sektor zdravotnictví a sektor školství. Tato práce se zaměřuje právě na financování školství, které je ve většině zemí světa považováno za jednu z prioritních povinností státu. Hlavními důvody jsou to, že výchova a vzdělávání mají jeden z rozhodujících vlivů na rozvoj společnosti, růst kvalifikované síly přispívá k rozvoji celé ekonomiky a zároveň posiluje demokracii a svobodu. Je nutné umožnit přístup ke vzdělávání i sociálně slabším skupinám. Veřejné investice do vzdělávání se do společnosti dříve či později vracejí. [17]

Cílem této diplomové práce je analyzovat příjmy a výdaje konkrétní základní školy (příspěvkové organizace), zhodnotit efektivitu financování a navrhnout možná opatření ke zlepšení.

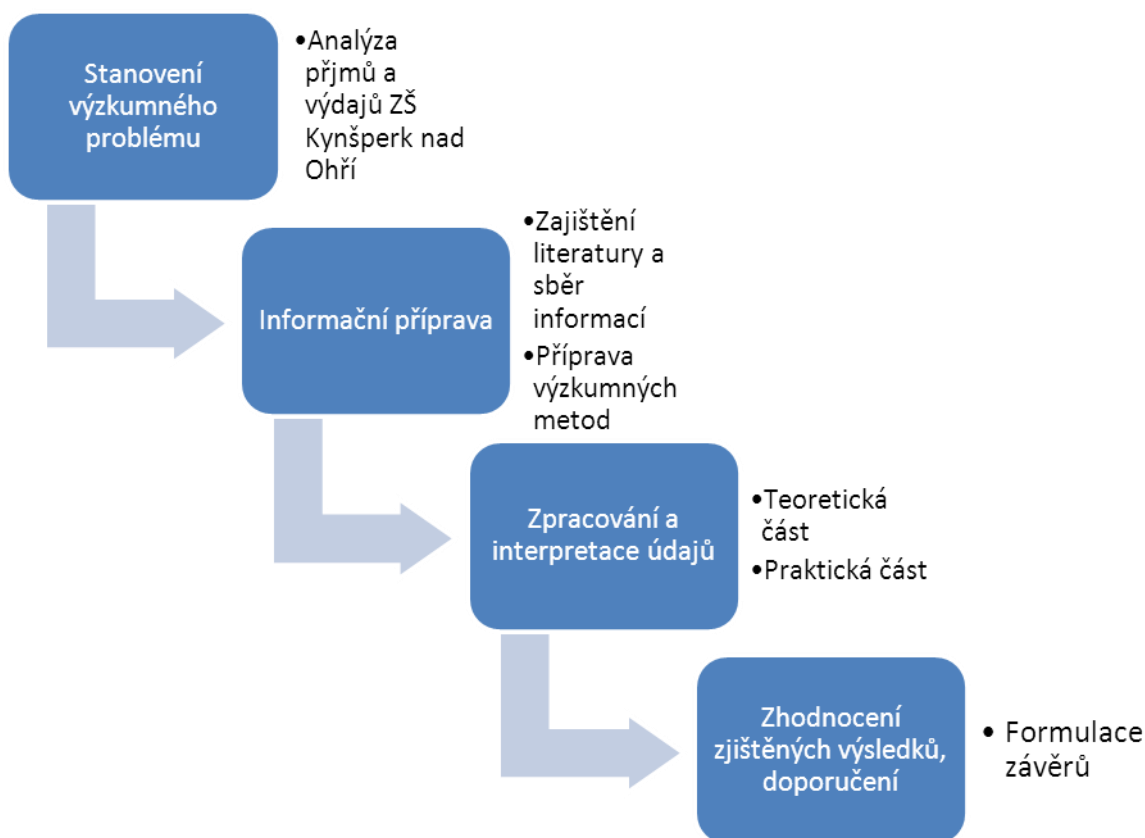
Jako relevantní subjekt pro řešení výzkumného problému jsem zvolila Základní školu v Kynšperku nad Ohří. V minulosti jsem byla také její žákyní. Se zaměstnanci, ale i současnými žáky této školy, se téměř denně setkávám a není mi lhostejný její osud a vývoj. Svou prací bych chtěla přispět ke zjištění skutečného stavu hospodaření a nalézt možná opatření vedoucí ke zlepšení.

Metodika práce

Stanovení postupu zpracování diplomové práce vychází z výše uvedeného cíle. Základním východiskem pro naplnění stanoveného cíle práce je specifikace resortu školství a vymezení základního principu financování. V praktické části je provedena analýza příjmů a výdajů Základní školy (ZŠ) v Kynšperku nad Ohří, zhodnoceno její stávající financování a navržena možná opatření vedoucí ke zlepšení. V závěru jsou shrnuty poznatky jak z části teoretické tak i praktické.

Metody postupu - v teoretické části byla provedena rešerše dostupné literatury a sběr statistických informací. V praktické části byla použita metoda deskripce pro charakterizování jednotlivých položek příjmů a výdajů a následně metoda analytická. Ke shrnutí poznatků byla před zakončením práce uplatněna metoda syntetická.

Obrázek č. 1: Etapy výzkumu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Metodiky k vypracování DP, ZČU, 2013

1 Příspěvkové organizace v rámci veřejného sektoru

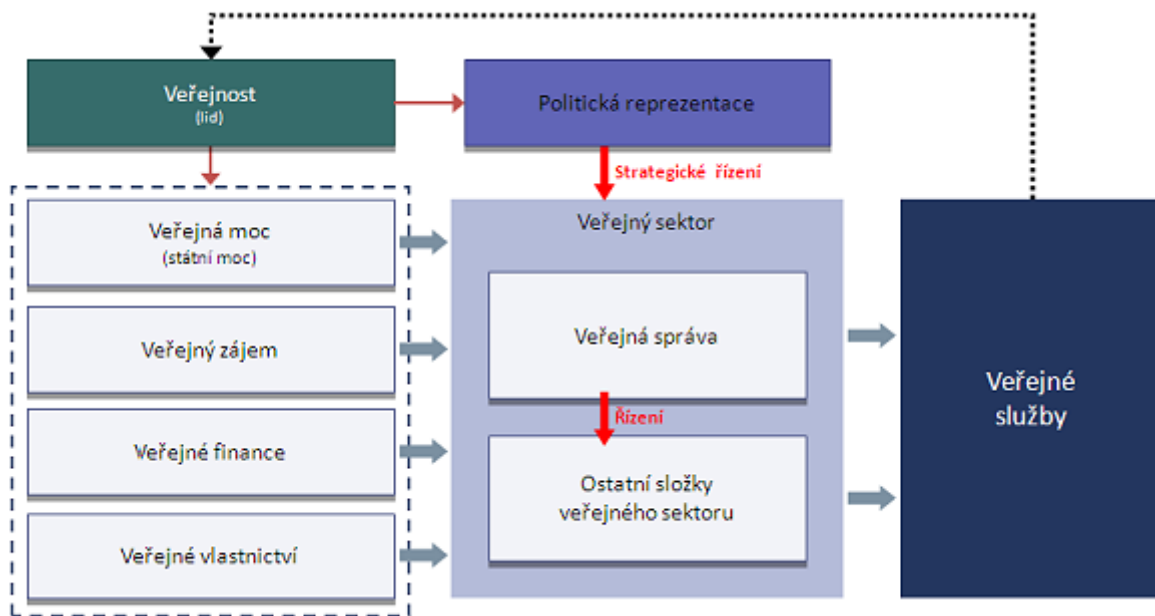
1.1 Veřejný sektor

Ve veřejné ekonomice je nejčastěji používána následující definice veřejného sektoru: „Veřejný sektor je ta část národního hospodářství, ve které se ve veřejném zájmu realizují veřejné služby, je financována převážně z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole.“ [22]

Členění veřejného sektoru podle COFOG (Classification of the Functions of Government - v překladu Klasifikace funkcí vládních institucí, což je mezinárodně používaný klasifikační standard pro členění výdajů států s ohledem na jejich účel):

- Obrana.
- Veřejný pořádek a bezpečnost.
- Ekonomické záležitosti.
- Ochrana životního prostředí.
- Bydlení a společenská infrastruktura.
- Zdravotnictví (Zdraví).
- Rekreace, kultura a náboženství.
- Odvětví vzdělávání - veřejný sektor.
- Sociální věci (Sociální služby). [26]

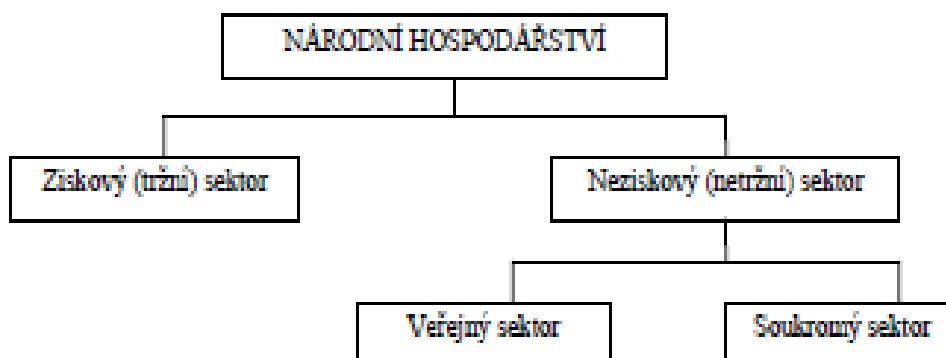
Obrázek č. 2: Strategické řízení veřejného sektoru

Zdroj: [20], 2013

Veřejný sektor je významnou součástí národního hospodářství. Základním členěním je rozdělení na ziskový (privátní) a neziskový (veřejný) sektor. Oba tyto sektory se vzájemně doplňují a podmiňují. [10], [6]

Obrázek č. 3: Členění národního hospodářství podle principu financování

Zdroj: [12, s. 8], 2013

1.1.1 Tržní selhání

Existence veřejných statků je označována za selhání trhu. Tím, že trh selhává, dochází ke ztrátě efektivnosti, je narušen systém spravedlnosti a ekonomika je nestabilní. Privátní sektory nejsou schopny na základě tržního mechanismu tyto problémy odstranit, dochází k nástupu státu a rozvoji veřejného sektoru.

Vymezení tržních selhání:

- Veřejné statky - problém nevylučitelnosti ze spotřeby.
- Nedokonalá konkurence – bariéry volného vstupu do odvětví, monopoly, oligopoly.
- Asymetrické informace – jedna strana má víc informací než druhá.
- Externality – pozitivní či negativní dopady na třetí osoby.
- Diskriminace na trhu práce – např. skupiny lidí na trhu práce, které jsou vyloučeny z dobře placené práce.
- Sociální preference – rozdělení důchodů a bohatství.
- Tržní systém – především ve vyspělých ekonomikách neznamena automaticky vysokou zaměstnanost, cenovou stabilitu atd. [10]

1.2 Příspěvková organizace

Příspěvková organizace (PO) je právnickou osobou, jejímž zřizovatelem je buď stát, nebo územní samosprávný celek. Je součástí veřejného sektoru, který zabezpečuje veřejné statky kolektivní spotřeby obyvatel na základě neziskového principu. Své služby poskytuje bezplatně, nebo za cenu nižší než je skutečnost, tudíž jejich činnost nelze provozovat na principu samofinancování. Cílem není zisk, ale vyrovnané hospodaření. Zřizovateli plyne zákonná povinnost provádět kontrolu hospodaření příspěvkové organizace, povinnost schvalovat a rozhodovat. [7]

Na základě návrhu zřizovatele se zapisuje do obchodního rejstříku. Zřizovací listina příspěvkové organizace musí především obsahovat:

- úplný název zřizovatele,
- název, sídlo a identifikační číslo příspěvkové organizace,
- hlavní účel, pro který je příspěvková organizace zřízena, a náplň její činnosti,
- označení statutárního orgánu,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, vymezení majetkových práv,
- povolené doplňkové činnosti,
- vymezení doby, pro kterou je organizace zřízena. [7], [17]

1.2.1 Právní rámec příspěvkových organizací

V případě státní příspěvkové organizace se jedná o právnickou osobu zřízenou některým z ústředních orgánů státní správy dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky (ČR) a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvková organizace územních samosprávných celků je zřizována krajem nebo obcí podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zásadní význam pro vztah mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací má zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb. Jeho smyslem je zajištění účelného, hospodárného a efektivního využití veřejných prostředků. Příspěvková organizace je právnickou osobou, tudíž i účetní jednotkou, která je povinna vést účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů. Zároveň se na ní vztahují veškeré zákony daňové soustavy České republiky, zejména zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Dále je potřeba zmínit specifické právní předpisy, které upravují konkrétní příspěvkové organizace podle druhu činnosti, pro kterou byly zřízeny. V případě škol a školských zařízení se jedná o školský zákon, zdravotnická zařízení vycházejí z právní úpravy pro poskytování zdravotní péče atd. [17]

1.2.2 Povinnosti a práva

Zřizovatel je vůči příspěvkové organizaci povinen:

- Rozhodnout o vedení účetnictví ve zjednodušeném, nebo plném rozsahu (§ 9 a § 13 zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb.).
- Provádět kontrolu hospodaření pomocí orientačních ukazatelů hospodaření.
- Zajišťovat výkon finanční kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů.
- Schvalovat rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření.
- Schvalovat odpisový plán.
- Vydávat metodické pokyny.
- Schvalovat rozpočet a závazné ukazatele rozpočtu, výši neinvestičního příspěvku na provoz zřízené PO.
- Stanovit závazné vztahy mezi PO a zřizovatelem.

- Jmenovat a odvolávat statutární orgány a stanovit způsob jeho jednání navenek.

Příspěvková organizace nesmí (dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů):

- Vystavovat nebo akceptovat směnky, být směnečným ručitelem.
- Nakupovat cenné papíry a akcie.
- Poskytovat dary jiným subjektům, vyjma svých zaměstnanců.
- Zakládat nebo zřizovat právnické osoby nebo mít majetkovou účast v právnické osobě, která byla založena za účelem podnikání. [7]

1.2.3 Majetek příspěvkové organizace

Zřizovatel je vlastníkem majetku, který předává k hospodaření příspěvkové organizaci. Ta jej zpravidla vykazuje ve svých aktivech a účtuje o něm. Je povinna o svěřený majetek řádně pečovat a efektivně jej využívat jak ke své hospodářské, tak i doplňkové činnosti. [9]

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, v části užívacích a vlastnických vztahů k majetku, který ke své činnosti používají příspěvkové organizace zřízené územně samosprávným celkem (ÚSC) nerozlišuje mezi majetkem oběžným, dlouhodobým nebo drobným. Z tohoto důvodu je nutno ve zřizovacích listinách řádně vlastnické vztahy upravit pro jednotlivé skupiny majetku. [9], [11]

Možnosti řešení majetkových vztahů mezi zřizovatelem ÚSC a příspěvkovou organizací dle druhů majetku:

- **Smlouva o výpůjčce mezi ÚSC a PO**

Vlastnictví: ÚSC

Účtuje a eviduje: ÚSC v rozvaze, PO v podrozvaze.

Právní jistota udržitelnosti vlastnictví: Vysoká – například při konkurzním řízení na majetku PO nebude tento majetek předmětem majetkové podstaty.

- **Smlouva nájemní mezi ÚSC a PO:**

Vlastnictví: ÚSC

Účtuje a eviduje: ÚSC v rozvaze, PO v podrozvaze.

Právní jistota udržitelnosti vlastnictví: Vysoká – například při konkurzním řízení na majetku PO nebude tento majetek předmětem majetkové podstaty.

- **Předání k hospodaření („svěřený“ majetek):**

Vlastnictví: ÚSC

Účtuje a eviduje: PO v rozvaze, ÚSC v podrozvaze, PO odepisuje, PO analyticky odděluje evidenci o majetku, který má ve svém vlastnictví.

Právní jistota udržitelnosti vlastnictví: Nižší – svěřený majetek bude předmětem majetkové podstaty při případném konkurzním řízení na majetku PO. Může tak dojít ke zpeněžení majetku bez souhlasu vlastníka – zřizovatele.

- **Bezúplatný převod od svého zřizovatele**

Vlastnictví: PO.

Účtuje a eviduje: PO v rozvaze, ÚSC neúčtuje vůbec, PO odepisuje, PO analyticky odděluje o majetku, který je svěřený.

Právní jistota udržitelnosti vlastnictví: Nižší – svěřený majetek bude předmětem majetkové podstaty při případném konkurzním řízení na majetku PO.

- **Darování s předchozím písemným souhlasem zřizovatele**

Vlastnictví: PO.

Účtuje a eviduje: PO v rozvaze, ÚSC neúčtuje vůbec, PO odepisuje, PO analyticky odděluje o majetku, který je svěřený.

Právní jistota udržitelnosti vlastnictví: Nižší – svěřený majetek bude předmětem majetkové podstaty při případném konkurzním řízení na majetku PO.

▪ Ostatní formy nabytí majetku do vlastnictví PO

Děděním – na základě dědického řízení se souhlasem zřizovatele.

Jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele – v případě, že zřizovatel nestanoví způsob nabytí vlastnictví, získává PO majetek pro svého zřizovatele. [11]

1.2.4 Účetní systém, závěrka a kontrola

Účetní systém

Účetnictví příspěvkových organizací se řídí dle vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu. Dále účtuje podle českých účetních standardů (ČSÚ) č. 701 – 710 určených pro samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu. Od roku 2010 již nepatří fondy do účtové třídy 9, ale do účtové třídy 4. [7]

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.“ [2, s. 108]

V souladu se směrnou účtovou osnovou jsou zaváděny syntetické účty, které mohou být podle potřeb organizace dále členěny na analytické účty. Jestliže se účetní jednotka setká s účetními případy, které nesplňují všechny podmínky pro zapsání do hlavní knihy, je o nich účtováno na podrozvahových účtech. Pokud jsou podmínky splněny, provádí se zápis v hlavní knize a v knize podrozvahových účtů současně. [2]

Závěrka

Vlastnímu uzavření účetních knih vždy předchází inventarizace, a to jak fyzická tak i dokladová. Inventarizaci podléhá veškerý majetek a jiná aktiva a veškeré závazky. Příspěvková organizace sestavuje třikrát do roka mezitimní účetní **závěrku** a to vždy k 31.03., 30.06. a 30.09., při které se účetní knihy neuzavírají. Účetní uzávěrka se provádí k 31.12. daného kalendářního roku. V případě zániku či likvidace PO se sestavuje mimořádná závěrka.

Obsah účetní závěrky tvoří účetní výkazy vyjádřeny v tisících Kč – rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha. PO jsou povinny předkládat závěrky svému zřizovateli. [2], [5]

Účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku, jsou povinny dle § 21 a zákona č. 563/2001 Sb. ve znění pozdější předpisů uložit účetní závěrku do sbírky listin. [11]

Kontrola

Za celkový chod příspěvkové organizace a hospodárné nakládání s majetkem svěřeným příspěvkové organizaci zřizovatelem je zodpovědný statutární orgán. Nástrojem pro správné fungování organizace je zavedení plně funkčního kontrolního systému uvnitř organizace. Hospodaření a dodržování rozpočtové kázně svých příspěvkových organizací kontroluje zřizovatel v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů a s odkazem na § 15 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Proces, který zkoumá nakládání s veřejnými prostředky za účelem zvýšení hospodárnosti a vyhodnocování efektivnosti zdrojů ve veřejném sektoru, se nazývá evaluace. Může se provádět třemi způsoby:

- Ex - ante, zkoumání předběžných faktorů, které ovlivňují budoucí realizaci.
- Ad - hoc a ongoing, namátková a průběžná kontrola v průběhu období.
- Ex - post, kontrola po skončení období. [6]

1.2.5 Hospodaření příspěvkové organizace

„Příspěvková organizace si sestavuje rozpočet, který po započtení příspěvku ze státního rozpočtu nebo stanovení odvodu do státního rozpočtu musí být při sestavování vyrovnaný a musí zahrnovat pouze náklady a výnosy související jen s poskytovanými službami, které jsou předmětem její hlavní činnosti.“ [8]

Příspěvková organizace hospodaří:

- S peněžními prostředky získanými vlastní činností.
- S peněžními prostředky obdrženy z rozpočtu svého zřizovatele.

- S peněžními dary.
- S dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou kryty z rozpočtu Evropské unie (EU), včetně podílu financování těchto výdajů ze státního rozpočtu.
- S půjčkami či úvěry odsouhlasenými zřizovatelem.
- S návratnou finanční výpomocí od zřizovatele.

Příspěvek na provoz příspěvkové organizace poskytuje zřizovatel zpravidla v návaznosti na výkony organizace.

Příspěvková organizace vytváří a hospodaří (dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů) s těmito peněžními fondy:

- Rezervní fond.
- Investiční fond.
- Fond odměn.
- Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP). [7]

2 Financování nepodnikatelských subjektů se zaměřením na odvětví školství

2.1 Nepodnikatelské subjekty

Nepodnikatelské (neziskové) subjekty jsou takové subjekty, které nebyly zřízeny za účelem dosažení zisku a jejichž hlavním posláním není podnikání. Jakýkoliv dosažený zisk neboli přebytek hospodaření musí být použit pro další rozvoj organizace. Hlavní zásady finančního řízení a hospodaření nepodnikatelských subjektů jsou založeny na principu tzv. 3E:

- Economy (hospodárnost) – založeno na principu dělat věci levně.
- Effectiveness (účelnost) – založeno na principu děláni správných věcí.
- Efficiency (efektivita) – založeno na principu děláni věcí správnou cestou.

Tato tři hlediska je nutno posuzovat vždy komplexně. [7], [4]

Základní rozdíly mezi neziskovým a ziskovým sektorem spočívají ve třech skutečnostech:

1. Nakládání se ziskem - v ziskovém sektoru se zisk rozděluje mezi vlastníky firmy. V neziskové organizaci se nerozděluje mezi zakladatele, ale převádí se do dalšího roku.
2. Strategie - v ziskovém sektoru je hlavní strategií vytváření zisku. U neziskové organizace je strategií především naplnění jejího poslání.
3. Marketing - v ziskové organizaci je zaměřen na zákazníka. U neziskové organizace je marketing zacílen na dárce a klienty. [13]

Možnosti financování neziskových subjektů:

- Organizace financované z veřejných rozpočtů zcela.
- Organizace financované z veřejných rozpočtů zčásti.
- Organizace financované z různých zdrojů.
- Organizace financované z výsledků realizace svého poslání. [10]

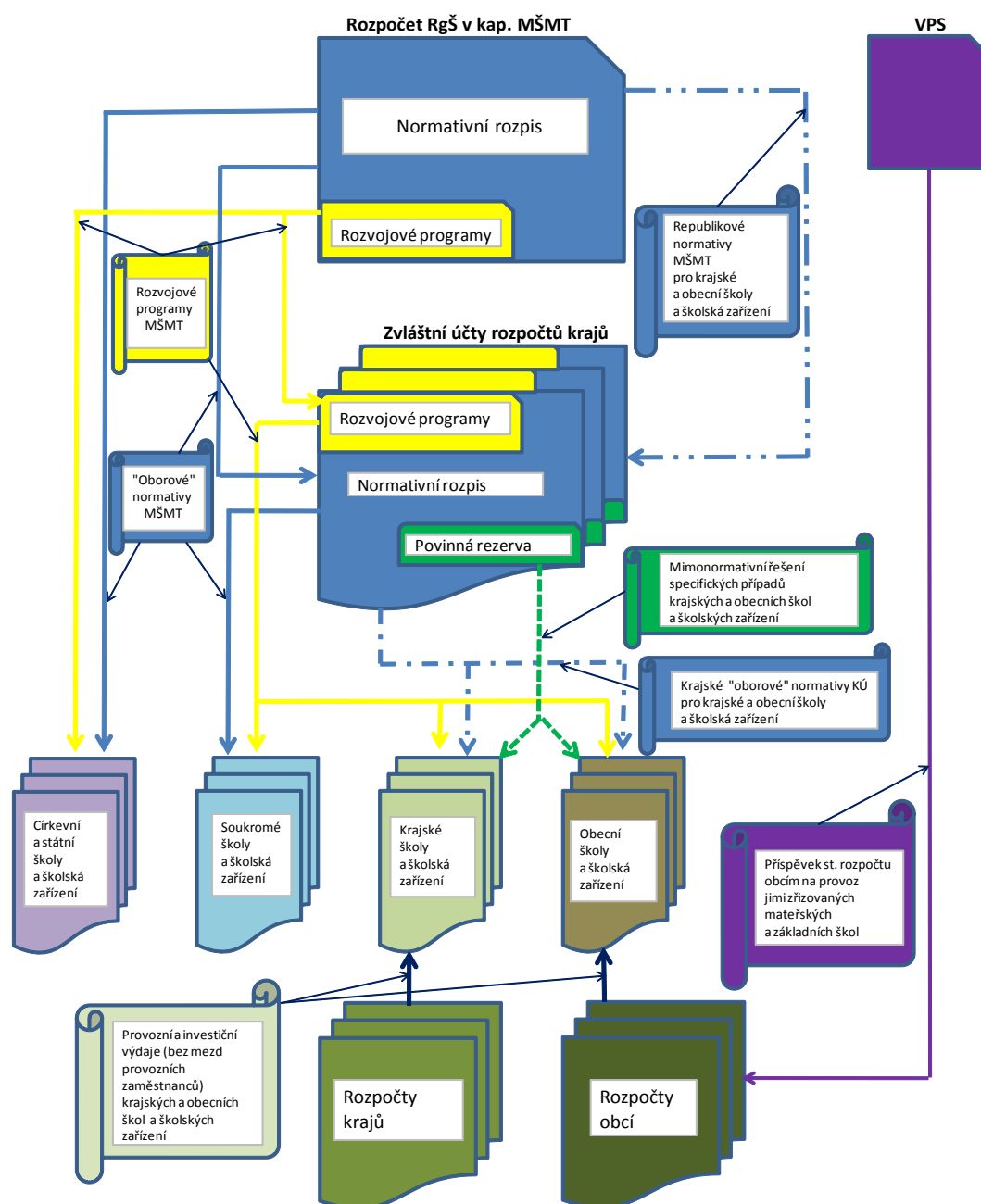
2.2 Financování školství

Školství je považováno za výchovně vzdělávací soustavu, kterou blíže definuje zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Kvalita vzdělávacího procesu mimo jiné souvisí s dostatkem finančních, lidských a organizačních zdrojů, které má konkrétní školské zařízení k dispozici. Jednotlivá školská zařízení jsou zřizována jako státní příspěvkové organizace, příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby, které hospodaří s finančními prostředky veřejných rozpočtů. Jedná se o prostředky ze státního rozpočtu a rozpočtu územně samosprávných celků.

Rozlišení vzdělávací soustavy:

- Přímo řízené a financované školství – vysoké školy a univerzity.
- Regionální školství – mateřské školy a předškolní zařízení, základní školy, speciální školy, gymnázia, střední odborné školy a učiliště, vyšší odborné školy.
- Ostatní přímo řízené organizace – česká školní inspekce, státní správa ve školství. [17]

Obrázek č. 4: Systém financování regionálního školství

Zdroj: [18], 2013

Systém financování regionálního školství naznačuje obrázek č. 4. Vzhledem ke zvolenému tématu diplomové práce je dále věnována pozornost především problematice financování regionálního školství.

2.2.1 Finance od ministerstva školství

Státní rozpočet přiděluje kapitole 333 – resortu MŠMT (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) finanční prostředky pro zabezpečení financování jednotlivých školských úseků. Finanční prostředky pro roky 2009 – 2013 jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 1: Výdaje na školství v ČR

Období	Výdaje na školství kapitola 333 (tis. Kč)	Výdaje z celkového státního rozpočtu (%)
2009	134 661 633	11,55
2010	125 207 635	10,57
2011	127 086 415	10,67
2012	137 851 240	11,59
2013	140 411 693	11,89

Zdroj: Vlastní zpracování na základě [33], 2013

Struktura rozpočtu neinvestičních výdajů kapitoly MŠMT pro 2013:

- Věda a vysoké školy.
- Výzkum, vývoj a inovace.
- Výdaje regionálního školství a přímo řízených organizací.
- Podpora činnosti v oblasti mládeže.
- Podpora činnosti v oblasti sportu.
- Všeobecná sportovní činnost.
- Výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu Evropské unie.
- Ostatní výdaje na zabezpečení úkolu resortu. [33]

Nejvýznamnější část finančních prostředků míří do oblasti regionálního školství. V rámci tohoto sektoru jsou poskytovány finanční prostředky na tzv. přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi a svazky obcí a kraji, neinvestiční dotace soukromému a církevnímu školství a financování přímo řízených organizací. [29]

MŠMT rozděljuje krajským úřadům v celém rozsahu finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu na platy a náhrady platů včetně povinných odvodů z mezd a ostatní náklady vyplývající z pracovně - právních vztahů. Dále rozděljuje prostředky na potřebné zvýšení nákladů spojených s vyučováním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, na výdaje na učební pomůcky, učebnice a školní potřeby, pokud se žákům poskytují zdarma a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a služby, které souvisí s rozvojem škol a kvalitou vzdělání. Ministerstvo školství rovněž stanovuje normativy jako roční objem mzdových prostředků, povinných odvodů z mezd a ostatních neinvestičních nákladů připadajících na dítě nebo žáka. Orgánům kraje v přenesené působnosti pak přiděluje finanční prostředky podle počtu dětí a žáků a stanovených normativů. Dále stanovuje závazné zásady o přidělu finančních prostředků, podle kterých provádí přidělování finančních prostředků krajské úřady. [29], [28]

2.2.2 Finance od krajů

Krajský úřad vypracovává místní normativy, které zohledňují místní podmínky a priority a které vycházející ze závazně platných republikových normativů, v souladu s vyhláškou č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů.

Pro rok 2013 byly MŠMT materiálem - Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2013 - č.j. 51318/2012-200 stanoveny následující ukazatele:

Tabulka č. 2: Ukazatele výdajů pro rok 2013

Ukazatel	Částka v Kč	
Neinvestiční výdaje celkem	2 230 738 000	Závazný ukazatel
Mzdové prostředky celkem	1 622 411 000	Závazný ukazatel
<i>z toho:</i>		
Platy	1 604 111 000	Závazný ukazatel
Ostatní osobní náklady	18 300 000	Závazný ukazatel
Odvody - pojistné	551 620 000	Orientační ukazatel
Odvody FKSP	16 041 000	Orientační ukazatel
Ostatní neinvestiční výdaje celkem (ONIV)	40 666 000	Orientační ukazatel
Limit počtu zaměstnanců	6 060,7	Závazný ukazatel

Zdroj: [28], 2013

Výchozím kritériem rozhodným pro objem přidělených prostředků ze státního rozpočtu v roce 2013 zůstávají výkony organizace. Jednotky výkonu jsou vymezeny v souladu s § 1 vyhlášky č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů. Finanční prostředky se poskytují podle konkrétních výkonů, nejvýše však do výše povoleného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení, v jednotlivých oborech a formách vzdělávání, lůžek nebo stravovaných, uvedeného ve školském rejstříku. [28], [29]

Obce s rozšířenou působností zpracují a předloží krajskému úřadu návrhy rozpisů rozpočtů přímých výdajů podle těchto krajských normativů. Ve zpracovaných návrzích rozpisů rozpočtů uvedou případy, u kterých doporučují normativní metodu doplnit dalšími kroky s ohledem na specifika v dané oblasti, výhled změn výkonů pro školní rok 2013/2014 konkrétní právnické osoby - podle čl. III, odst. 2 a 3 směrnice MŠMT. Kraj pak prostřednictvím obecních rozpočtů jednotlivým zařízením přiděluje finanční prostředky. [28], [29]

V rámci státní správy a samosprávy rozeznáváme:

- samostatnou působnost kraje

Kraj v samostatné působnosti spravuje předškolní a školská zařízení, která jím byla zřízena. Těmto organizacím zabezpečuje investiční výdaje a neinvestiční náklady mimo mzdových nákladů, učebnic, školních pomůcek a potřeb hrazených státem. Kraj však může podporovat i tyto výdaje, které jsou plně hrazeny státem.

- přenesenou působnost kraje

Kraj v přenesené působnosti ekonomicky zabezpečuje předškolní a školská zařízení, která byla zřízena církvemi a jsou zařazena do sítí škol a školských zařízení. Dále přiděluje soukromým předškolním a školským zařízením zařazeným do sítí škol finanční dotaci v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním předpisem. [17]

Pro základní školy tvořené oběma stupni je jednotkou výkonu jeden žák. Normativ mzdových prostředků (MP) pro ZŠ, jejíž činnost je realizována pedagogickými i nepedagogickými pracovníky se stanoví:

$$12 * (1/N_p * P_p + 1/N_o * P_o) \quad (1)$$

kde: N_p ... průměrný počet jednotek výkonu na 1 pedagogického pracovníka,

P_p ... průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka,

N_o ... průměrný počet jednotek výkonu na 1 nepedagogického pracovníka,

P_o ... průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka.

Tabulka č. 3: Porovnání krajských normativů MP a ONIV pro krajské a obecné školství v roce 2013

Kraje	Pedagogové MP v Kč/žák		Nepedag. v Kč/žák	ONIV v Kč/žák		N_p 1.stupeň	N_p 2.stupeň	N_o oba stupně
	1.stupeň	2.stupeň		1.stupeň	2.stupeň			
Středočeský	17142	23595	2377	728	728	18,49	13,29	62,6
Jihočeský	16717	22646	2246	1030	975	18,92	13,63	59,89
Plzeňský	16679	23693	2561	612	572	19,54	13,27	56,52
Karlovarský	16459	22286	2492	950	700	19,08	13,14	58,91
Ústecký	16904	22927	2575	869	896	18,54	13,19	58,54
Liberecký	17364	22800	x	970	970	18,94	13,99	64,72
Královohradecký	16617	23308	2320	914	695	19,12	13,41	62,76
Pardubický	16167	22627	2329	846	892	18,81	13,54	65,01
Vysočina	17890	22710	2424	868	905	17,87	13,69	59,36
Jihomoravský	17525	23398	2546	963	963	18,42	13,43	60,78
Olomoucký	15818	23542	2285	909	909	20,04	13,42	65,01
Zlínský	17211	23216	2387	1115	730	17,25	12,52	65,08
Moravskoslezský	16961	23946	2723	985	985	19,08	13,46	53,38
Průměr ČR	18867	23011	2448	903	843	18,68	13,41	60,77

Zdroj: Vlastní zpracování na základě [28]

Karlovarský kraj je třetí od konce s nejnižším krajským normativem MP 16.459 Kč na žáka prvního stupně ZŠ a 22.286 Kč na žáka druhého stupně ZŠ. Nižší normativ už má jen Olomoucký a Pardubický kraj. Naopak normativem MP ve výši 2.492 Kč na žáka pro nepedagogické pracovníky na obou stupních Karlovarský kraj dosáhl 5. nejvyšší pozici v republice. Normativ pro ONIV (ostatní neinvestiční výdaje) je v Karlovarském kraji 950 Kč na žáka prvního stupně, což je 6. nejvyšší hodnota ze všech 14 krajů. Pro 2. stupeň představují ONIV na žáka 700 Kč, tedy 3. nejnižší hodnotu mezi všemi kraji. Průměrný počet jednotek výkonu na 1 pedagogického pracovníka činí v Karlovarském kraji 19,08 pro 1. stupeň a představuje třetí nejvyšší průměrný počet ze všech krajů. Pro druhý stupeň je tento počet 13,14 a je druhý nejnižší v ČR. Průměrný počet jednotek výkonu na 1 nepedagogického pracovníka pro oba stupně je v Karlovarském kraji 58,91 a tzn. čtvrtý nejnižší ze všech 14 krajů.

Základem konstrukce republikových normativů pro rok 2013 jsou republikové normativy stanovené ministerstvem pro rok 2012. V celkové výši zůstávají stejné, odlišná je jejich

vnitřní struktura. Snížily se rozpočtové zdroje v oblasti mzdových prostředků včetně odvodů, naopak podstatně se zvýšily rozpočtové zdroje v oblasti ONIV.

Výše krajských normativů se odvíjí od krajských priorit. Priority Karlovarského kraje pro rok 2013 jsou:

- Zachovat rovný přístup v přidělování rozpočtovaných nenárokových složek na jednoho pedagogického i nepedagogického pracovníka u škol a školských zařízení stejného typu zřizovaných Karlovarským krajem.
- Zajistit prostředky pro výkon funkce asistenta pedagoga podle § 16 odst. 9 školského zákona, pokud tato problematika není dostatečně řešena příplatkem k normativu.
- Vyčlenit účelové prostředky v rozpočtu regionálního školství pro řešení specifických problémů v průběhu roku 2013, které nelze promítnout do normativního rozpisu rozpočtu jednotlivých organizací. Jde zejména o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, financování přímých výdajů spojených s působením asistenta pedagoga, zabezpečení průběhu okresních a krajských kol soutěží a přehlídek.
- Školám, kterým zřizovatel povolil výjimku z nejnižšího počtu dětí, žáků a studentů stanoveného školským zákonem, uhradí zvýšené výdaje na vzdělávací činnost školy. Dále jim mohou být poskytnuty prostředky nad rámec normativního rozpisu přímých výdajů. [28]

Z výše uvedeného vyplývá, že rozdíly mezi jednotlivými krajskými normativy vyplývají z finančních možností a priorit jednotlivých krajů. Ve většině položek jsou normativy Karlovarského kraje pod celorepublikovým průměrem.

2.2.3 Finance od obce

Obec zabezpečuje investiční výdaje a neinvestiční náklady kromě mzdových prostředků, učebnic, školních pomůcek a potřeb, které hradí stát pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení jim sloužícím, které jsou zařazeny do sítí předškolních zařízení, škol a školských zařízení zřizovaných a spravovaných obcemi. Rovněž zabezpečuje stravování dětí

navštěvujících předškolní zařízení a základní školy, které zřizuje. Výše příspěvku je závislá na finančních možnostech konkrétní obce. [17], [19]

2.2.4 Ostatní možnosti financování

Školy se stále častěji potýkají s nedostatkem finančních prostředků. Základní rozpočet většinou pokrývá pouze běžné provozní výdaje organizace. Pokud chtějí školy nabízet i rozšiřující aktivity, musí hledat finanční zdroje jinde. [17]

Finanční zainteresovanost žáků

Mezi přímé výdaje žáků, studentů a dětí v současné době lze zahrnout např.:

- Částečná úhrada neinvestičních nákladů v mateřských školách a školních družinách.
- Úplaty za činnost zájmových kroužků.
- Příspěvek na výdaje spojené s pobytem dětí ve školách v přírodě.
- Příspěvek na výdaje spojené se stravováním ve školních jídelnách mateřských škol, základních školách, středních školách atd.
- Školné na základních uměleckých školách.
- Kurzovné ve státních jazykových školách. [13]

Pronájmy

Lze pronajímat jak vnitřní (třídy, tělocvična), tak i vnější prostory školy (hřiště, nádvoří).

Finance z fondů z EU

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, který vyplývá z programu EU peníze školám, je víceletým tematickým programem v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, v jehož rámci je možné v programovacím období 2007 - 2013 čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu, jednoho ze strukturálních fondů Evropské unie. Na základě Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Výzkum a vzdělávání pro inovace byl vytvořen nový operační program pro roky 2014 – 2020 s názvem Výzkum, vývoj a vzdělávání. Zodpovědným orgánem za přerozdělování evropských peněz bude Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. [30]

Nadace

Založení a fungování nadace může pomoci k budování dobré pověsti školy v očích široké veřejnosti, tj. příznivců a dárců. Definicí nadace je účelové sdružení majetku k obecně prospěšnému účelu, kterými jsou v oblasti školství např. vytvoření systému výměny žáků, nebo zřízení a provozování střediska volného času.

Škola by měla založení nadace důkladně, zvážit neboť udržet povědomí o její existenci je velmi obtížné. K založení nadace je také nutné disponovat zákonem požadovanou výší základního kapitálu. [13]

Fundraising

Tento pojem lze přeložit jako vícezdrojové financování. Je považován za systematickou aktivitu, pomocí níž lze získat finance či jiné nástroje pro obecně prospěšnou činnost organizace.

Způsobů, jak získat finance, je celá řada:

- Pořádání různých akcí např.: ples, koncert, prezentace školy.
- Sponzoring od podnikatelů, kteří mohou finančně pomoci a chtějí budovat dobrou image své firmy atd.
- Převzetí garance, patronace, záštity nad školou atd. lze spojit s poskytnutím finančního příspěvku.
- Využití vyhlašovaných grantů ministerstvy, státní správou atd.
- Direct fundraising – přímé oslovení potenciálních dárců (dopisem, osobně). [13]

2.3 Reforma systému financování regionálního školství

Hlavní cíle reformy

1. Spravedlivěji a efektivněji hospodařit s penězi, které do regionálního školství dává stát. Ne však na základě škrtů, nebo úspor – všechny peněžní prostředky by měly v regionálním školství zůstat.

2. Poskytnout školám i jejich zřizovatelům dlouhodobou jistotu v tom, kolik peněz ze státního rozpočtu na mzdy pedagogů, učebnice a učební pomůcky pro svoji školu obdrží.
3. Zajistit pomocí ekonomických nástrojů kvalitní vzdělávání v adekvátně organizovaných školách podle rámcového vzdělávacího programu. Školy musí svým počtem, dostupností a naplněností tříd i oborovou strukturou odpovídat požadavkům současného i budoucího populačního vývoje v ČR.

Současný stav financování regionálního školství

V současnosti jsou školy financovány normativy na žáka, kterých je podle druhu a stupně školy enormní množství. Jelikož peněžní prostředky přerozdělují krajské úřady, které mají navíc vlastní normativy, dochází k tomu, že školy stejného zaměření dostávají v různých krajích odlišné finance. Aktuální způsob financování lze tedy označit jako nepřehledný a neefektivní.

Změny

MŠMT připravilo pro rok 2013 dvě základní změny:

1. Razantní snížení počtu normativů a jejich sloučení podle druhu školy. Tím bude zajištěno, že školy, které vyučují podle shodného rámcového vzdělávacího programu, budou v rámci celé ČR dostávat srovnatelný objem financí.
2. K normativu financování na žáka přibude další kritérium - optimální naplněnost třídy, která se bude lišit podle typu školy. V malotřídkách na prvním stupni to bude mnohem méně než například na běžné základní škole. Rozdílný bude i optimální počet žáků na gymnáziích a uměleckých školách. [29]

2.4 Výdaje na vzdělání v mezinárodním srovnání 2013

Celkové výdaje na vzdělání v různých zemích souvisejí jak s ekonomickou situací dané země, tak s jejím historickým vývojem. Každý stát většinou garantuje svým obyvatelům bezplatné základní vzdělání. V ČR je umožněno občanům bezplatné absolvování základní a střední školy. [9]

„Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development) je světová organizace sdružující v současné době 34 ekonomicky nejvyspělejších zemí světa, které projevíly zájem a splnily podmínky stanovené pro členství v OECD. Česká republika je členem OECD od prosince roku 1995, což jí mj. umožňuje účastnit se mezinárodní mnohostranné spolupráce členských zemí OECD v oblasti vzdělávání.“ [24]

Úrovně vzdělávání podle Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání (ISCED):

- 0 Preprimární vzdělávání – mateřské školy.
- 1 Primární vzdělávání – základní školy včetně speciálních, pomocné školy.
- 2 Nižší sekundární vzdělávání – např. víceletá gymnázia, 8leté konzervatoře, základní umělecké školy.
- 3 Vyšší sekundární vzdělávání – např. střední odborné školy a učiliště.
- 4 Postsekundární vzdělávání nižší než terciární – např. nástavbové a pomaturitní studium.
- 5 První stupeň terciárního vzdělávání – např. vyšší odborné školy.
- 6 Druhý stupeň terciárního vzdělávání – vysoké školy, doktorské studijní programy. [26]

OECD zveřejnilo dne 25.06.2013 publikaci Education at a Glance., která pomocí vybraných indikátorů porovnává vzdělávací systémy zemí OECD. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zpracovalo tento materiál, ve kterém uvádí informace o základních výsledcích zveřejněných Education at a Glance 2013 a podrobněji analyzuje vybrané indikátory publikované OECD. Jakých výsledků dosáhla ČR, uvádí tabulka č. 4. Celou publikaci Education at a Glance 2013 lze nalézt na www.oecd.org/edu/eag.htm.

Tabulka č. 4: Výdaje na vzdělávání v mezinárodním srovnání

Celkové výdaje na vzdělání za rok 2010 v %	Česká republika	Průměr zemí OECD	Průměr zemí EU 21	Pořadí ČR v rámci zemí OECD
jako podíl HDP %	4,7	6,3	5,9	30. místo z 33 zemí
jako podíl celkových veřejných výdajů	10	13	11	30. místo z 32 zemí

Zdroj: [27]

Česká republika vydává na vzdělávání 4,7% hrubého domácího produktu (HDP). V žebříčku 33 členských států Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) je na třetím místě od konce. Menší podíl peněz dává do školství jen Slovensko. Průměr vyspělých zemí je přitom 6,3% HDP. Česká republika vydá ročně na žáka a studenta od primární do terciární vzdělávací úrovně celkem 5.637 amerických dolarů. Po přepočtu na paritu kupní síly je to asi 106 tis. Kč.

Méně než 5% HDP dává na vzdělání ještě Německo, Maďarsko, Itálie, Japonsko a Rusko. Naopak státy jako Chile, Dánsko, Island, Izrael, Korea, Norsko nebo Spojené státy dávají na vzdělávání více než 7% HDP. Z celkových výdajů na vzdělání tvoří ze zemí OECD 17% soukromé výdaje, v ČR je to jen 12,7%. [27]

2.4.1 Dopad finanční krize na veřejné výdaje na vzdělávání mezi roky 2008 a 2010

Ekonomická krize vypukla v roce 2008 a měla značný dopad na různé sektory. K dispozici jsou zatím pouze data za rok 2009 a 2010, avšak ekonomické trendy jsou již patrné. Zatímco HDP mezi roky 2009 a 2010 ve většině zemí vzrostlo, veřejné výdaje na vzdělávání v jedné třetině zemí klesly.

Pouze v pěti zemích OECD (Estonsku, Maďarsku, na Islandu, v Itálii a Spojených státech) s dostupnými daty byly v letech 2008 – 2010 kráceny výdaje na vzdělávání. V České republice došlo k navýšení výdajů na vzdělávání o 7 %. Veřejné výdaje na vzdělávání vzrostly v zemích OECD mezi roky 2008 a 2009 v průměru o 4%, ovšem ve stejném období sedm zemí vykázalo krácení výdajů na vzdělávání. [24]

3 Analýza příjmů a výdajů Základní školy v Kynšperku nad Ohří

3.1 Základní informace

Název: Základní škola Kynšperk nad Ohří, okres Sokolov, příspěvková organizace

Sídlo: Kynšperk nad Ohří, Jana A. Komenského 540, PSČ 357 51

IČO: 699 78 883

Právní forma: Příspěvková organizace

Datum vzniku: 1. ledna 2000

Předmět činnosti: hlavní účel a předmět činnosti organizace je vymezen § 5 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 19, § 20 a § 39 zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcími předpisy. Hlavním účelem a předmětem činnosti je dále vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami dle § 16 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a poskytování závodního stravování zaměstnancům příspěvkové organizace ve školní jídelně na základě § 33b zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 2 a 3 vyhlášky č. 84/2005 Sb., o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v příspěvkových organizacích zřízených územními samosprávnými celky.

Doplňková činnost: pronájem majetku svěřeného organizaci do správy bez poskytování jiných než základních služeb.

Statutární orgán: stávající ředitel odvolán v květnu 2011 a jmenována nová ředitelka

Zřizovatel: Město Kynšperk nad Ohří, Jana Komenského 221, PSČ 357 51

Identifikační číslo: 00259454 [25]

Základní škola v Kynšperku nad Ohří má dlouholetou tradici. Je to úplná škola s devíti postupovými ročníky a je umístěna v centru města. Tvoří ji tři budovy (budova I. stupně, pavilony A, B) a dále budova tělocvičny, budova školní jídelny a budova DDM. V současné době ji navštěvuje 449 žáků. Mimo jiné škola nabízí volitelný předmět Finanční gramotnost a výuku informační techniky. Velká pozornost je věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a zároveň jsou vytvářeny podmínky pro nadané žáky. Dům dětí a mládeže nabízí široké spektrum volnočasových aktivit. [35]

Obrázek č. 5: Základní škola Kynšperk nad Ohří

Zdroj: [35], 2013

3.2 Počet žáků a zaměstnanců v období 2009 – 2013

Od školního roku 2009/2010 je celkový počet žáků neustále klesající, navzdory stoupajícímu počtu nově narozených dětí v okrese Sokolov v období 2004 - 2008. Ve školním roce 2013/2014 už činí tento pokles 27 žáků oproti stavu výchozího roku. Se stále nižším počtem žáků se snižují i pracovní úvazky pedagogů resp. počet přepočtených zaměstnanců. Počty přepočtených zaměstnanců za školní roky 2009/2010 a 2010/2011 nebyly dohledány.

Z 53 pedagogických pracovníků školy je šest pracovníků nekvalifikovaných; z nich si dva pedagogičtí pracovníci doplňují pedagogické vzdělání ke splnění kvalifikačních předpokladů. Pět pedagogů má vystudovanou speciální pedagogiku, dva pedagogové ji studují, výchovné poradkyně mají absolvované studium pro výchovné poradce.

Mezi provozní pracovníky jsou zařazeni 1 x administrativní pracovnice, 1 x školník, 5 x uklízečka, 4 x kuchařka.

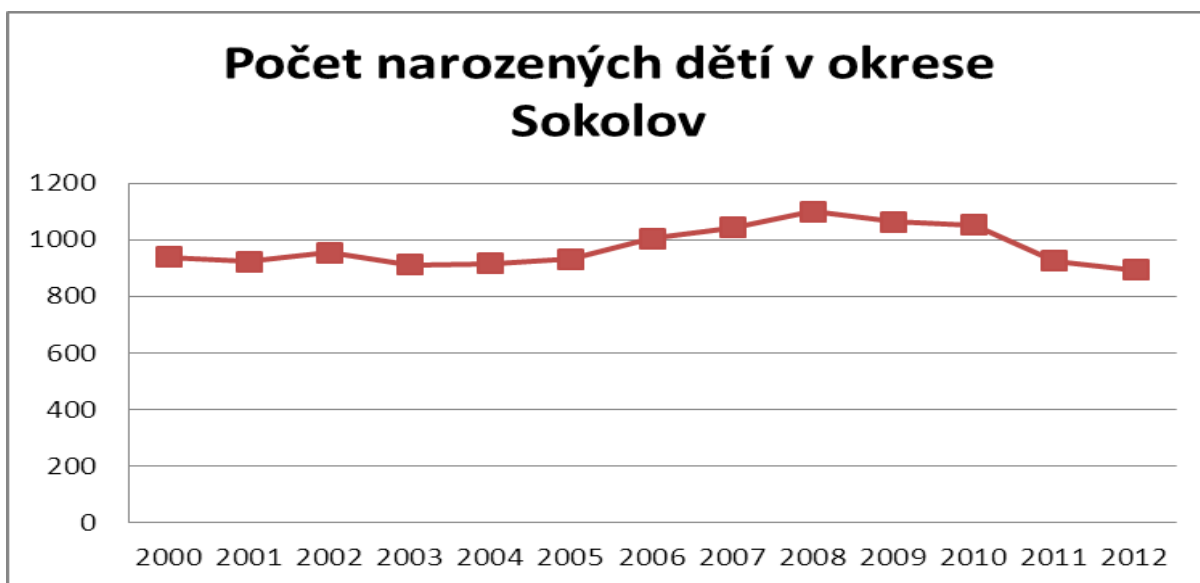
Tabulka č. 5: Vývoj počtu žáků

Školní rok	Počet zaměstnanců fyzické osoby	Počet zaměstnanců přepočtený	Počet žáků
2009/2010	54	nezjištěno	476
2010/2011	53	nezjištěno	475
2011/2012	54	51,87	448
2012/2013	53	49,389	440
2013/2014	55	50,971	449

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních údajů školy, 2013

Obrázek č. 6 dokládá vývoj počtu narozených dětí v okrese Sokolov za období dvanácti let. Od roku 2004 do roku 2008 se počet dětí stále zvyšoval. Počet žáků v prvních třídách měl tedy teoreticky růst až do roku 2014, avšak ZŠ v Kynšperku nad Ohří vykazuje trend opačný. Z namátkového dotazování žáků, jejich rodičů a některých pedagogů vyplynulo, že tento fakt byl zřejmě z části způsoben i špatnou pověstí školy, kterou v této době měla.

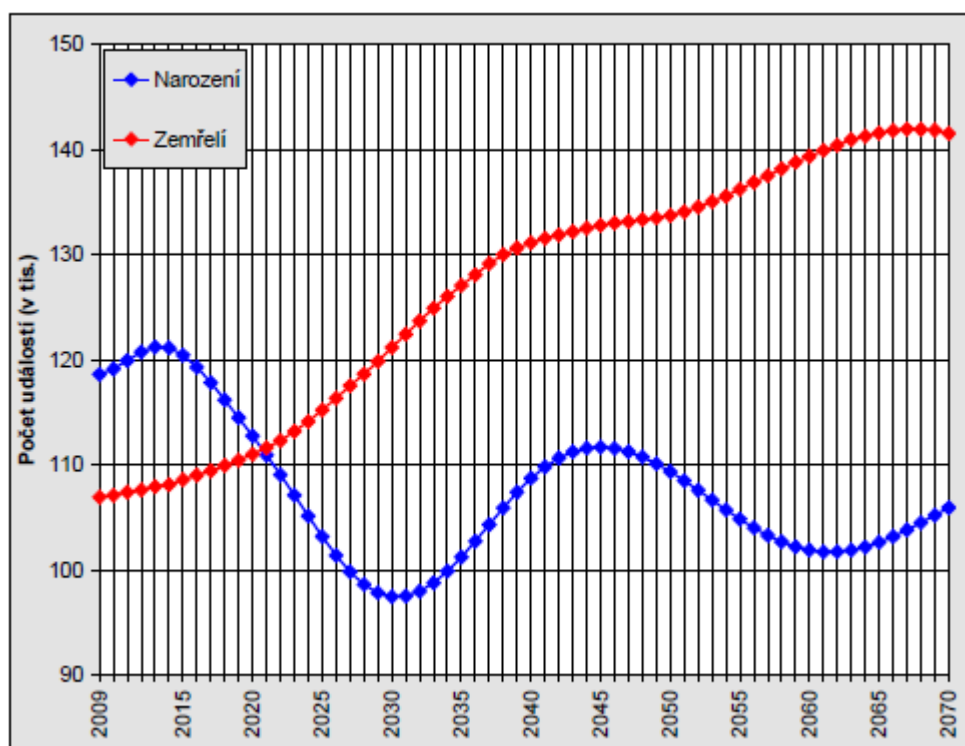
Obrázek č. 6: Vývoj počtu narozených dětí v okrese Sokolov

Zdroj: Vlastní zpracování na základě [22], 2013

Od roku 2009 se projevuje klesající trend porodnosti a počet narozených dětí stále snižuje. Poslední údaj o počtu narozených dětí je z roku 2012. Nejbližší rok, ve kterém bude dítě nastupovat do první třídy základní školy je rok 2018. Stále nižší počet nově narozených dětí predikuje problémy s naplněním prvních ročníků v základních školách v letech 2015 - 2018. Bohužel ani prognóza populačního vývoje v obrázku č. 7. není nikterak příznivá.

Obrázek č. 7: Očekávaný vývoj počtu narozených a zemřelých v letech 2009 - 2070

Zdroj: [19], 2013

Prognóza populačního vývoje České republiky předpovídá, že ani dlouhodobě nelze počítat s převahou narozených nad zemřelými. Očekává se i nadále pokles porodnosti a prodlužování lidského života. V závislosti na konkrétním vývoji všech složek reprodukce lze očekávat zvýšení porodnosti nejpravděpodobněji až kolem roku 2030. V současné době se rodí rok od roku stále méně dětí. Mladí lidé často nemají děti vůbec, neboť upřednostňují kariéru před založením rodiny. Další mladé rodiny mají pouze jedno dítě, aby mu mohly zabezpečit vše potřebné pro jeho bezstarostné dětství a dopřát mu všech nabízených předností dnešní doby. Na jednu ženu v reprodukčním věku připadá v Česku 1,28 dítěte, což je jedna z nejnižších hodnot z členských zemí Evropské unie. Pro zabezpečení prosté reprodukce obyvatelstva je přitom zapotřebí, aby na ženu v průměru připadalo narození dvou dětí. Dalším důvodem poklesu porodnosti je neefektivní státní politika. Nejsou vytvářeny základní životní podmínky pro mladé lidi, které by jim umožnily svobodné rozhodování o vlastní reprodukci. Především se jedná o bytovou politiku, sociální politiku, politiku zaměstnanosti atd. [19]

3.3 Účetní systém Základní školy Kynšperk nad Ohří

Základní škola jako příspěvková organizace se řídí zejména těmito právními předpisy:

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky (účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu).
- České účetní standardy v platném znění.

Vedení účetnictví včetně zpracování mzdové agendy je zajišťováno externí firmou. Tato firma dále zabezpečuje komunikaci se státními institucemi jako je např. Okresní správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, úřad práce a finanční úřad. Provádí roční zúčtování daně z příjmu za zaměstnance. Outsourcing účetní a mzdové agendy představuje nižší finanční náklady ve srovnání s provozováním vlastního ekonomického oddělení. Odpadá například potřeba vzdělávání účetních, řešení zastupitelnosti, zařízení kanceláře a nakonec i přímé náklady na zaměstnance.

Účetnictví této příspěvkové organizace je vedeno v plném rozsahu. Způsob účtování u hospodářské činnosti je shodný s účtováním v hlavní činnosti. Vedení účetnictví hospodářské činnosti organizace je prováděno odděleně.

Každoročně vydává ředitelka školy příkaz k inventarizaci. Provádí se vždy k 31.12. daného roku a to jak fyzická, tak i dokladová. Inventarizaci podléhá veškerý majetek a veškeré závazky. Organizace třikrát do roka sestavuje mezitimní účetní závěrku a to vždy k 31.03., 30.06. a 30.09. Účetní uzávěrka se provádí k 31.12. daného kalendářního roku.

V organizaci je zaveden plně funkční kontrolní systém, určeny zodpovědně osoby za jednotlivé úseky a stanoven rozsah jejich pravomocí. Zřizovatel provádí pravidelné kontroly hospodaření a dodržování rozpočtové kázně v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů.

3.4 Vývoj příjmů a výdajů

Sledovaným obdobím jsou roky 2009 - 2012. V tabulce č. 6 je uveden souhrn příjmů a výdajů za hlavní i hospodářskou činnost. Hospodářská činnost nesouvisí s hlavní činností a není financována z prostředků zřizovatele. Zisky z hospodářské činnosti financují hlavní činnost organizace.

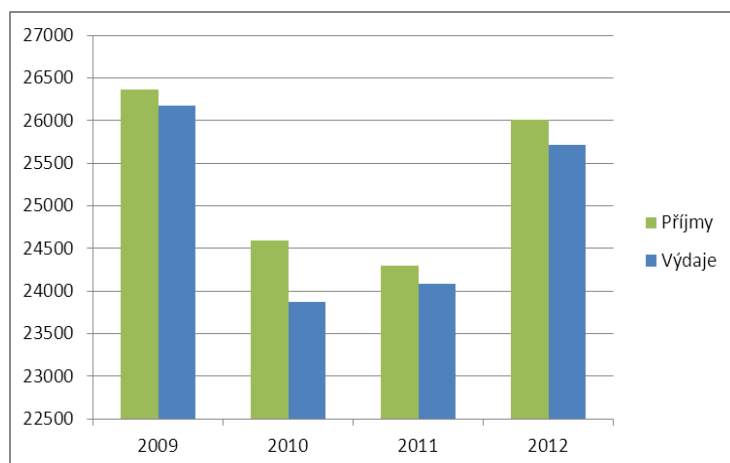
Tabulka č. 6: Příjmy a výdaje Základní školy v Kynšperku nad Ohří v tis. Kč

Rok	2009	2010	2011	2012
Příjmy	26365	24594	24291	26007
<i>hlavní činnost</i>	26353	24583	24254	25968
<i>hospodářská činnost</i>	12	12	37	39
Výdaje	26170	23875	24084	25710
<i>hlavní činnost</i>	26164	23867	24050	25675
<i>hospodářská činnost</i>	6	8	34	35

Zdroj: Vlastní zpracování na základě rozpočtů ZŠ pro konkrétní období, 2013

Údaje ve výše uvedené tabulce byly převzaty z ročních rozpočtů školy, které škola předkládá svému zřizovateli. Základním úkolem rozpočtu je maximální využití všech dostupných finančních zdrojů tak, aby byly úkoly, které jsou škole kladeny, co nejhospodárněji plněny. Rozpočty obsahují jak plánované výdaje a příjmy na začátku období, tak i skutečně dosažené stavy na konci zúčtovacího období.

Obrázek č. 8: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2009 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Z uvedených dat je patrné, že v letech 2010 a v 2011 došlo k poklesu příjmů, a tudíž musely být následně omezeny i výdaje. Důvodem poklesu příjmů bylo rozhodnutí vlády ČR ponížít platy zaměstnanců ve státní a veřejné správě o 10% a snížený počet žáků v tomto období viz

kapitola 3.1. Proto ZŠ obdržela nižší transfer od Karlovarského kraje. Dále přispělo ke snížení výdajů i pochybení bývalého ředitele, který nezajistil realizaci plánovaných a schválených oprav a plně nevyčerpal již přidělené mzdové prostředky pro rok 2010. Přebytek mzdových prostředků ve výši 467 tis. Kč byl vrácen zpět do státního rozpočtu prostřednictvím Krajského úřadu Karlovarského kraje. V roce 2012 dochází k růstu příjmů díky dotaci z globálního grantu „Rovné příležitosti dětí a žáků ve vzdělávání v Karlovarském kraji II.“ a následně i výdajů. Škola se opět navrácí k téměř shodným hodnotám jako v roce 2009.

3.5 Příjmy podle druhového členění

Příjmy zahrnují veškeré přijaté prostředky, které měla ZŠ k dispozici pro svou činnost v letech 2009 – 2012. Jsou uvedeny v tabulce č. 7 a jejich rozklíčování pak obsahuje tabulka č. 8.

Tabulka č. 7: Příjmy v druhovém členění v tis. Kč.

Příjmy v tis. Kč.	2009	%	2010	%	2011	%	2012	%
Příjmy z prodeje služeb	1005	3,81	1046	4,25	957	3,95	11	0,04
Příjmy z pronájmu	0	0	10	0,04	34	0,15	38	0,17
Jiné příjmy z vlastních výkonů	54	0,21	242	0,98	79	0,34	1054	4,05
Čerpání fondů	0	0	0	0	0	0	61	0,23
Ostatní příjmy z činnosti	0	0	0	0	0	0	367	1,41
Úroky z běžného účtu	60	0,23	24	0,1	22	0,1	19	0,07
Příspěvek od zřizovatele – provoz	4127	15,65	4205	17,1	4157	17,14	4133	15,89
Příspěvek od Karlovarského kraje – mzdy	20911	79,31	19007	77,28	18909	77,87	18240	70,13
Ostatní příspěvky – kraj, ministerstvo, aj.	208	0,79	60	0,25	133	0,45	2084	8,01
PŘÍJMY CELKEM	26365	100	24594	100	24291	100	26007	100

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

V roce 2012 dochází k odlišnému způsobu účtování v důsledku změny Českých účetních standardů. Stravné a školné je nově zahrnuto v položce jiné příjmy z vlastních výkonů, namísto položky tržby z prodeje služeb. Tento fakt dokazuje téměř identický rozdíl mezi oběma položkami, nárůst jedné je kompenzován poklesem druhé.

Tabulka č. 8: Popis příjmů

Příjmy z prodeje služeb	tržby za vystoupení mažoretek
Příjmy z pronájmu	pronájem prostor ZŠ (tělocvična)
Jiné příjmy z vlastních výkonů	stravné, školné
Čerpání fondů	zapojení fondů do rozpočtu
Ostatní příjmy z činnosti	příspěvky rodičů, náhrady škod, inventurní rozdíly
Úroky z běžného účtu	přípsané úroky z peněžních prostředků uložených na běžném účtu
Příspěvek od zřizovatele – provoz	příspěvek od Města Kynšperk nad Ohří na provozní výdaje
Příspěvek od Karlovarského kraje – mzdy	příspěvek od K.Kraje na platy
Ostatní příspěvky – kraj, ministerstvo, aj.	dotace, úroky z běžného účtu

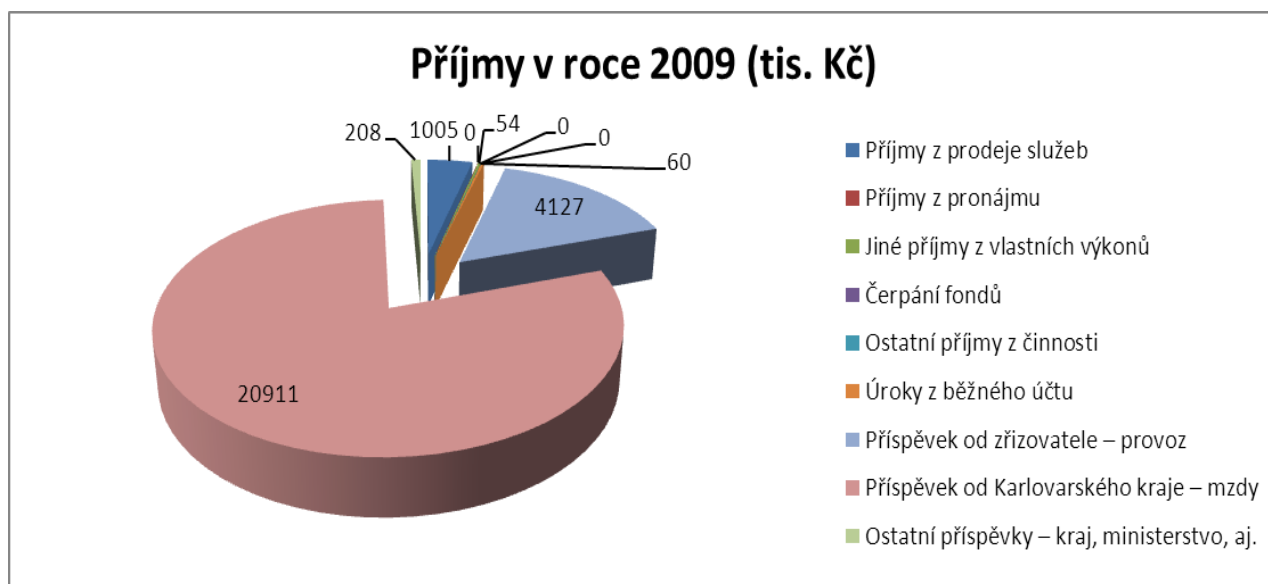
Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Při analýze příjmů je patrné, že největší podíl tvoří **příspěvek od Karlovarského kraje**. Je to příspěvek ze státního rozpočtu, který je prostřednictvím Karlovarského kraje převáděn na běžný účet ZŠ. Během sledovaného období vykazuje klesající trend, což odpovídá klesajícímu počtu žáků, nižším úvazkům pedagogů a snížení mezd zaměstnancům státní a veřejné správy o 10% v důsledku vládního rozhodnutí. V roce 2009 představoval 79% celkových příjmů a v roce 2012 již jen 70%. Dalším nejvýznamnějším příjmem je **příspěvek od zřizovatele** školy, kterým je Město Kynšperk nad Ohří. Příspěvek je určen na provozní výdaje organizace, jako je např. spotřeba materiálu, spotřeba energií, cestovné, úklidové prostředky, kancelářské potřeby, odpisy, atd. Tento příspěvek tvořil stabilně cca 16 - 17% celkových příjmů. Třetím největším podílem na celkových příjmech jsou **příjmy z prodeje služeb**. Ty představují zhruba 4% celkových příjmů po celé sledované období, s přihlédnutím na výše uvedenou změnu způsobu účtování. Největší podíl těchto příjmů tvoří příjmy za stravování žáků a zaměstnanců školy ve školní jídelně, poplatky za zájmové kroužky, tržby z vystoupení mažoretek.

Naopak nejmenší podíl příjmů tvoří přijaté **úroky** z uložených peněžních prostředků na běžném účtu, který má ZŠ vedený u České spořitelny. Během let 2009 – 2012 sice nedosahují ani 0,5% z celkových příjmů, avšak ročně přispívají k vylepšení rozpočtu částkou bezmála 20 tis. Kč. Vzhledem k tomu, že příspěvková organizace nemůže použít peněžní prostředky k jiným finančním investicím, je běžný účet cestou k efektivnímu zhodnocení nevyužitých financí. Příjmy z **pronájmu** tělocvičny přispěly do příjmové stránky rozpočtu podílem 0,04% v roce 2010. V roce 2011 a 2012 se tento příjem zvýšil téměř na trojnásobek původního podílu (0,17%). Nárůst příjmu z pronájmu byl způsoben zahájením kurzu orientálního tance a Zumbly, s jehož organizátorkou byla uzavřena smlouva na pronájem tělocvičny 3 dny v týdnu. K zapojení **fondů** do příjmové stránky rozpočtu došlo pouze v roce

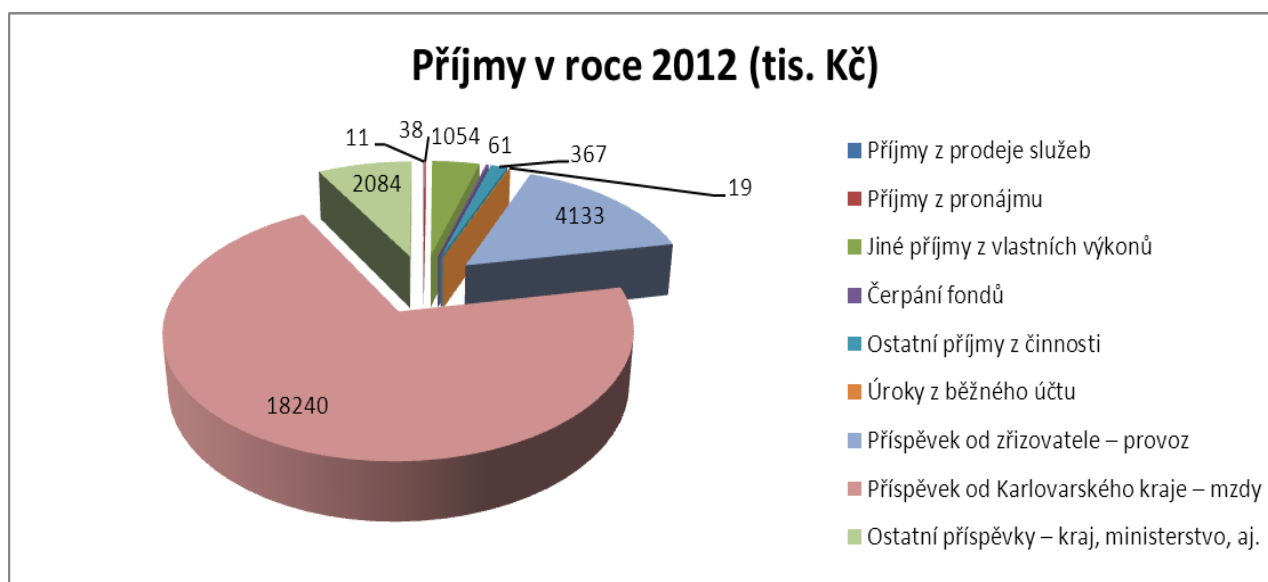
2012 v podílu 0,23%. Konkrétně se jedná o fond odměn určených pro management školy. Podrobněji se jednotlivým fondům věnuje kapitola 3.5.1.

Obrázek č. 9: Příjmy v druhovém členění v roce 2009 v tis. Kč

Obrázky č. 9 a č. 10 zobrazují pro lepší představivost grafické členění příjmů v tis. Kč a jejich podíl na celkových příjmech výchozího roku 2009 a v konečném roce analýzy 2012.

Obrázek č. 10: Příjmy v druhovém členění v roce 2012 v tis. Kč

Pomocí obrázku č. 11 lze vysledovat trendy 3 nejvýznamnějších příjmů, kterými jsou:

- Příspěvek ze státního rozpočtu prostřednictvím Karlovarského kraje.

Tento příspěvek je určen na mzdové prostředky pro pedagogické a nepedagogické pracovníky a na učebnice, učební pomůcky a školní potřeby, pokud jsou žákům poskytovány bezplatně. Je vázán na výše uvedený stanovený účel, který musí příjemce příspěvku splnit. Mezi nepedagogické pracovníky jsou zařazeny 4 kuchařky ve školní jídelně, 5 uklízeček, 1 sekretářka, topič a školník v jedné osobě. Klesající trend příspěvku je důsledkem politického rozhodnutí o snížení mezd zaměstnanců ve státní a veřejné správě o 10% a snížení pracovních úvazků v návaznosti na úbytek žáků.

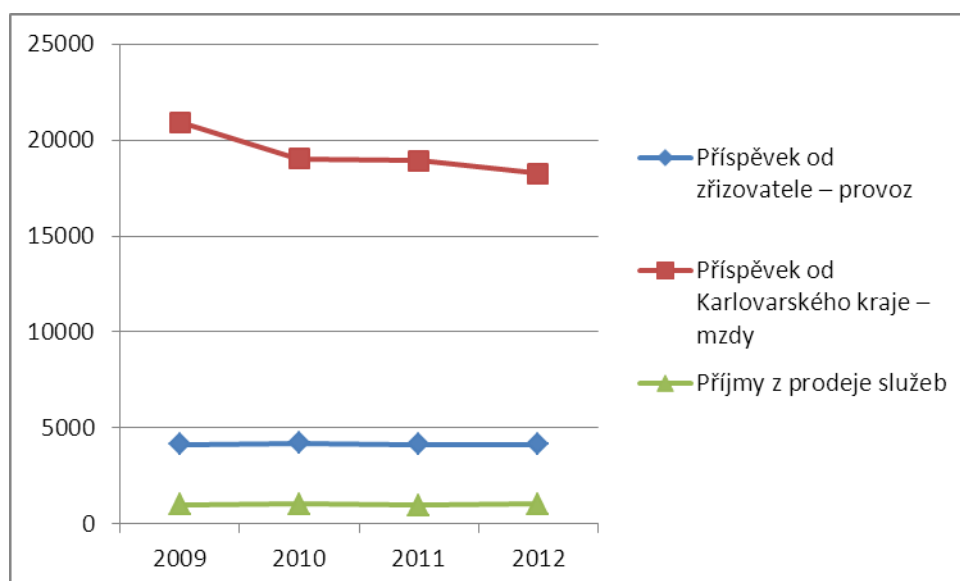
- Příspěvek od zřizovatele.

Zřizovatelem a zároveň poskytovatelem příspěvku je Město Kynšperk nad Ohří. Příspěvek je určen na provozní výdaje školy, např. na spotřebu elektrické energie, vody, plynu, úklidové prostředky, kancelářské potřeby atd. Jeho využití je důsledně kontrolováno. ZŠ předkládá svému zřizovateli podrobné čtvrtletní rozborů hospodaření a 1x do roka je prováděna kontrola hospodaření finančním odborem města přímo ve škole. Výše poskytnutého příspěvku je vázána na městský rozpočet. Během sledovaného období nevykazuje významné změny a je v podstatě stabilní. Finanční prostředky jsou zřizovatelem zasílány na běžný účet školy pravidelně každý měsíc ve výši 1/12 ročního rozpočtu školy. Příspěvek od zřizovatele není tak přísně vázán na účel jako příspěvek z kraje. Organizace může se souhlasem zřizovatele provádět přesuny mezi jednotlivými položkami běžných výdajů určených na provoz školy.

- Příjmy z prodeje služeb a vlastních výkonů.

Příjmy z prodeje služeb a vlastních výkonů vykazují rovněž stálý trend. Jsou zde zahrnuty úhrady za stravné žáků a zaměstnanců školy ve školní jídelně, školné, pronájmy prostor a tržby za vystoupení mažorettek. Stravování je umožněno pouze žákům a zaměstnancům školy a pronajímají se pouze prostory tělocvičny. Kynšperské mažoretky, jejichž činnost započala již v roce 1974, zaznamenaly mnoho úspěchů po celé Evropě. Svou úspěšností vylepšují nejen rozpočet, ale především prestiž školy.

Obrázek č. 11: Trend nejvýznamnějších příjmů v letech 2009 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

3.5.1 Fondy

Základní škola v Kynšperku nad Ohří vytvořila a hospodaří s těmito peněžními fondy:

- Rezervní fond tvořený ze zlepšeného hospodářského výsledku.
- Rezervní fond z ostatních titulů.
- Investiční fond, fond reprodukce majetku.
- Fond odměn.
- Fond kulturních a sociálních potřeb.

Tvorbu a čerpání výše uvedených fondů upravuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Zůstatky peněžních fondů se po skončení účetního období předvádějí do dalšího roku. V roce 2009 byla účetní evidence fondů zachycena v účtové skupině 9, od roku 2010 došlo na základě úpravy ČÚS k přeúčtování do účtové skupiny 4.

Rezervní fond tvořený ze zlepšeného hospodářského výsledku

Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, pokud skutečné výnosy z hospodaření spolu s přijatým provozním příspěvkem převyšují provozní

náklady. Jeho výši schvaluje zřizovatel po skončení kalendářního roku. Lze ho ponížít o případné převody do fondu odměn. ZŠ používá tento fond k dalšímu rozvoji činnosti organizace, k překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady a může ho využít i k úhradě ztrát za předchozí období. Během sledovaného období nebyla vykázána žádná ztráta, pouze zisky.

Pohyby a zůstatky rezervního fondu, které jsou uvedeny v tabulce č. 8 a jsou zachyceny na kapitálovém účtu 413 – Rezervní fond. V roce 2010 a 2011 došlo k čerpání rezervního fondu, kdy konkrétní částky byly převedeny do investičního fondu a následně použity k rekonstrukci osvětlení tříd.

Tabulka č. 9: Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH v letech 2009 - 2012 v Kč

Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH	2009	2010	2011	2012
Počáteční zůstatek	4953	30419	104366	384468
Příděl	25466	183947	630102	132848
Čerpání	0	110000	350000	0
Konečný zůstatek	30419	104366	384468	517316

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Rezervní fond z ostatních titulů

Tvorbou rezervního fondu z ostatních titulů se rozumí peněžní dary a prostředky z nespotřebovaných peněžních prostředků do konce kalendářního roku poskytnutých z:

- dotací na provozní výdaje poskytnutých z rozpočtu Evropské unie,
- dotací na provozní výdaje poskytnutých podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou ČR svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, Norska a švýcarsko-české spolupráce. [28]

Z tabulky č. 10 je patrné, že v roce 2012 došlo poprvé k přidělu do tohoto fondu, a to z nespotřebovaného globálního grantu „Rovné příležitosti dětí a žáků ve vzdělávání v Karlovarském kraji II.“

Pohyby a zůstatky rezervního fondu, které jsou uvedeny v tabulce č. 10, jsou zachyceny na kapitálovém účtu 414 – Rezervní fond z ostatních titulů.

Tabulka č. 10: Rezervní fond z ostatních titulů v letech 2009 - 2012 v Kč

Rezervní fond z ostatních titulů.	2009	2010	2011	2012
Počáteční zůstatek	0	0	0	0
Příděl	0	0	0	24430
Čerpání	0	0	0	0
Konečný zůstatek	0	0	0	24430

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Investiční fond, fond reprodukce majetku

Investiční fond je tvořen za účelem financování investičních potřeb. V letech 2009 až 2011 docházelo ke zvyšování zůstatku, v roce 2012 k poklesu o více než 100 tis. Kč, a to z důvodu financování investičních výdajů na osvětlení tříd.

Zdrojem přídělů toho fondu bylo:

- odpisy DHM prováděné zřizovatelem podle schváleného odpisového plánu,
- investiční dotace z rozpočtu zřizovatele na splátky úvěru,
- investiční úvěr, čerpán v roce 2008 ve výši 3.621.441 Kč.

Účetní evidence tohoto fondu je podchycena na účtu 416 – Fond reprodukce majetku.

Tabulka č. 11: Investiční fond, fond reprodukce majetku v letech 2009 - 2012 v Kč

Investiční fond, fond reprodukce majetku.	2009	2010	2011	2012
Počáteční zůstatek	129372	237	11164	159265
Příděl	1485912	283516	877731	539637
Čerpání	1493549	236835	729630	655567
Konečný zůstatek	237	11164	159265	43335

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Investiční fond je čerpán průběžně dle schváleného plánu investičních akcí, který každoročně předkládá ředitelka školy ke schválení svému zřizovateli. Finanční prostředky získané formou odpisů se používají na plánovaný nákup investičního majetku v hodnotě vyšší než 40 tis. Kč, který je určený pro rozsáhlejší rekonstrukce či opravy např. výše zmiňovaná rekonstrukce osvětlení tříd. Se souhlasem zřizovatele jej lze čerpat i na havarijní opravy většího rozsahu v průběhu rozpočtového roku.

Fond odměn

Fond odměn se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace. Základní škola prováděla přiděly do fondu odměn dle tabulky č. 12 na základě schváleného návrhu na rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření jejím zřizovatelem. Jeho čerpání je určeno výhradně na překročení závazného limitu na platy. K čerpání během sledovaného období došlo pouze v roce 2012. Veškeré pohyby a změny v tomto fondu jsou evidovány na účtu 411 – Fond odměn.

Tabulka č. 12: Fond odměn v letech 2009 - 2012 v Kč

Fond odměn	2009	2010	2011	2012
Počáteční zůstatek	32066	42066	52066	102066
Příděl	10000	10000	50000	50000
Čerpání	0	0	0	45000
Konečný zůstatek	42066	52066	102066	107066

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Fond kulturních a sociálních potřeb

Základní škola tvoří FKSP základním přidělem ve výši 2% do roku 2009 a ve výši 1% od roku 2010 na vrub ročního objemu nákladů zúčtovaných na náhrady platů popřípadě mezd a odměn. Je určen všem zaměstnancům v pracovním poměru, případně rodinným příslušníkům zaměstnance k zabezpečení jejich kulturních a sociálních potřeb. Jeho evidence je zachycena na účtu 412 - Fond kulturních a sociálních potřeb. Konkrétní čerpání FKSP je uvedeno v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Fond kulturních a sociálních potřeb v letech 2009 - 2012 v Kč

Fond kulturních a sociálních potřeb	2009	2010	2011	2012
Počáteční zůstatek	299204	388483	492474	442733
Příděl	185981	255108	173029	388483
Čerpání	96702	182811	222770	242900
Rekreace	38617	64231	75954	86215
Dary	41832	98321	106296	112546
Vstupenky	11253	15259	29520	33139
Vitamíny	5000	5000	11000	11000
Konečný zůstatek	388483	460780	442733	588316

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Závazná pravidla jeho používání má základní škola zakotvena ve vnitřní směrnici č. 8/2010.

- Příspěvek 1x do roka na zahraniční či tuzemskou rekreaci ve výši 4.000 Kč.
- Dary při pracovních výročí 20 let a každých dalších 5 let výkonu práce u zaměstnavatele ve výši 2.000 Kč. Při životních výročí 50 let a každých dalších 5 let ve výši do 2.000 Kč. Při prvním odchodu do důchodu nebo plném invalidním důchodu do výše 3.000 Kč. Za mimořádnou aktivitu ve prospěch zaměstnavatele, poskytnutí osobní pomoci při požáru, živelné události, jiných mimořádných případech a za aktivitu humanitárního a sociálního charakteru ve výši 3.000 Kč. Dárcům krve za každý odběr částku 200 Kč.
- Vstupenky na kulturní a společenské akce a na dopravu na tyto akce, příspěvek ve výši 200 Kč.
- Příspěvek na nákup vitamínových prostředků, očkování proti chřipce, klíšťové encefalitidě a hepatitis A, pokud není hrazeno ze zdravotního pojištění, ve výši 1.000 Kč.

3.6 Výdaje podle druhového členění

Výdaje za sledované období zahrnují všechny vydané prostředky související s činností a provozem školy. Jejich druhové členění je uvedeno v tabulce č. 14, konkrétní výdaje pak tabulka č. 15.

Tabulka č. 14: Výdaje v druhovém členění v tis. Kč

Výdaje v tis. Kč.	2009	%	2010	%	2011	%	2012	%
Spotřeba materiálu	2286	8,74	1672	7	1918	7,96	1420	5,52
Spotřeba energie	1090	4,17	1026	4,3	1092	4,53	974	3,79
Opravy a údržba	513	1,96	201	0,84	401	1,67	790	3,07
Cestovné	53	0,2	42	0,18	16	0,07	11	0,04
Výdaje na reprezentaci	0	0	1	0	4	0,02	3	0,01
Ostatní služby	1175	4,49	1431	5,99	1200	4,98	1459	1,00
Mzdové náklady	15102	57,71	13786	57,74	13853	57,52	14111	54,88
Zákonné sociální pojištění	4892	18,69	4590	19,23	4603	19,11	4576	17,8
Jiné sociální pojištění	61	0,23	61	0,26	55	0,23	57	0,22
Zákonné sociální náklady	295	1,12	270	1,13	135	0,56	145	0,55
Jiné sociální náklady	41	0,16	38	0,16	72	0,3	11	0,04
Odpisy dlouhodobého majetku	448	1,72	504	2,11	528	2,19	540	2,1
Náklady z drobného dlouhodob. majetku	0	0	0	0	0	0	1503	5,85
Ostatní výdaje z činnosti	103	0,39	203	0,85	166	0,68	88	0,35
Finanční náklady	111	0,42	50	0,21	32	0,14	22	0,09
Daň z příjmu	0	0	0	0	9	0,04	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

V oblasti výdajů nedošlo během let 2009 – 2012 ke změně způsobu účtování, a tak nedochází k výkyvům hodnot mezi jednotlivými položkami jako u příjmů. Nutno však připomenout, že během sledovaného období došlo do 3x k navýšení obou sazeb DPH. Růst DPH, jak známo, zvyšuje pro spotřebitele všechny ceny.

V roce 2009 platila snížená sazba DPH 9% a základní sazba 19%. V roce 2010 a 2011 platila snížená sazba 10% a základní sazba 20%. V roce 2012 dochází k razantnímu nárůstu snížené sazby na 14%, základní zůstává beze změn. Do snížené sazby jsou zařazeny mimo jiné knihy, noviny, časopisy, takže zdražení tohoto zboží je pro školu obzvláště citelný zásah do rozpočtu. Od 01.01.2013 platí snížená sazba 15% a základní 21%. [34]

Tabulka č. 15: Popis výdajů

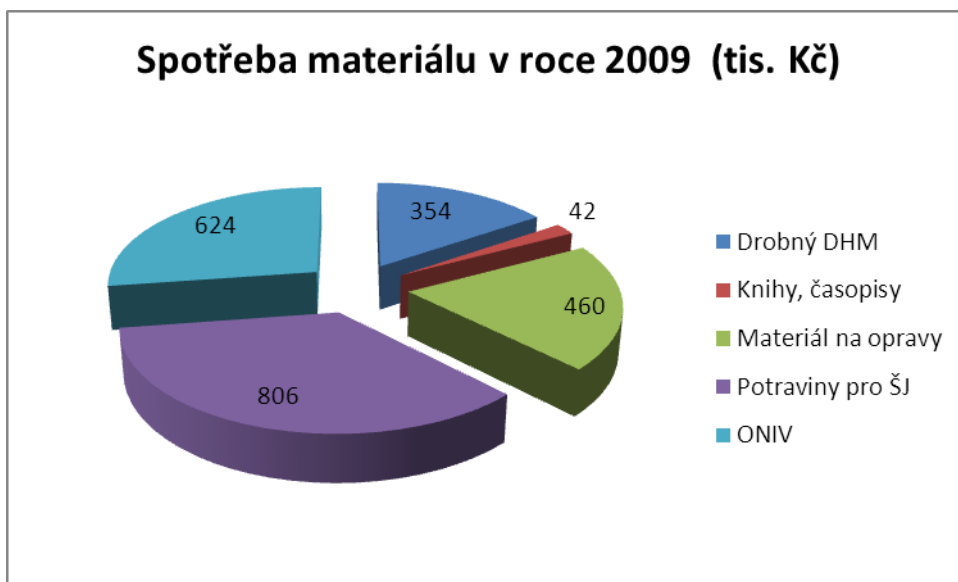
Spotřeba materiálu	pomůcky pro interaktivní výuku, kancelářské potřeby, pomůcky pro žáky vyžadující zvláštní péči, vybavení učeben, materiál pro drobné opravy, potraviny pro školní jídelnu, knihy, učebnice, tiskopisy, časopisy, drobný hmotný majetek, ostatní neinvestiční výdaje
Spotřeba energie	plyn, el. energie, pohonné hmoty, maziva, vodné a stočné, srážková voda
Opravy a údržba	provádí se dle plánu údržby - oprava svěřeného majetku, revize, odbor. prohlídky kotelen, tělocvičen a výtahů. Malířské, natěračské, vodoinst. práce, atd.
Cestovné	výdaje na pracovní cesty
Výdaje na reprezentaci	pohoštění pro návštěvy v ZŠ
Ostatní služby	telefony, internet, školení a semináře, poštovné
Mzdové náklady	platy pedagogických pracovníků, učitelů, vychovatelů, nepedagogických pracovníků,
Zákonné sociální pojištění	odvody pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, odvody na veřejné zdravotní pojištění
Jiné sociální pojištění	zákonné pojištění zaměstnanců
Zákonné sociální náklady	tvorba FKSP, vzdělávání DVPP
Jiné sociální náklady	ochranné pomůcky
Odpisy dlouhodobého majetku	Odpisy jsou nákladová položka - nikoliv výdajová.
Náklady z drobného dlouhodob. majetku	spotřeba DDHM
Ostatní výdaje z činnosti	pojištění, OSA, členské příspěvky, inverturní rozdíly, plavání
Finanční náklady	zaplacené úroky z úvěrů, bankovní poplatky

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Z tabulky č. 14 je patrné, že **spotřeba materiálu** vykazuje třetí největší podíl na celkových výdajích. V roce 2009 tvořila 9% z celkových výdajů, v roce 2012 již jen necelých 6%. Důvodem poklesu spotřeby materiálu je, že většina učeben již byla dovybavena pomůckami pro interaktivní výuku a pořizují se již jen běžné předměty jako tiskopisy, časopisy, knihy a potraviny pro školní jídelnu. Dalším z důvodů poklesu spotřeby materiálu je zavedení úsporných opatření novou ředitelkou. Šetřením bylo zjištěno, že v minulých letech se velmi plýtvalo kancelářskými potřebami, čistícími a úklidovými prostředky. Byla vydána směrnice

k vydávání a spotřebě jednotlivých úklidových prostředků a určena zodpovědná osoba. Další směrnice k čerpání kancelářských potřeb nařizuje tisknout oboustranně nebo v systému 2 stránky na jednu A4 a přísný zákaz využívání kopírovacího zařízení pro soukromé účely. K dispozici je již jen jeden kopírovací stroj, který je umístěn v sekretariátu školy.

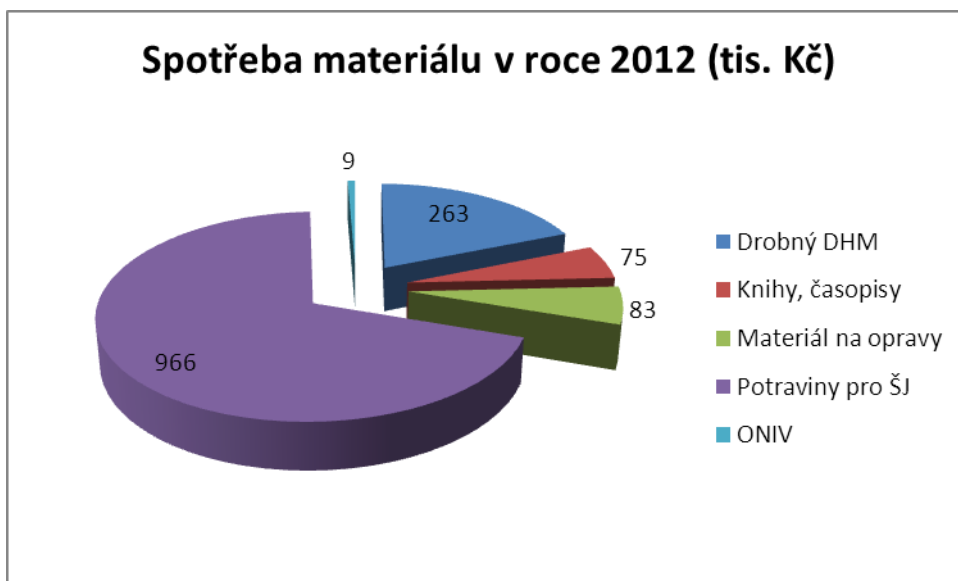
Obrázek č. 12: Spotřeba materiálu v roce 2009 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Pro lepší představivost prezentují obrázky č. 12 a č. 13 analytické členění jednotlivých složek materiálu v tis. Kč ve výchozím roce analýzy 2009 a v konečném roce analýzy 2012.

Obrázek č. 13: Spotřeba materiálu v roce 2012 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Citelná úspora je zaznamenána i ve **spotřebě energií**, kdy poprvé od roku 2009 klesla pod 4% celkových výdajů. Zde se opět projevují korektní rozhodnutí ředitelky školy, která realizovala změnu dodavatele energií.

V položce **opravy a údržba** by zaznamenán největší útlum v roce 2010, kdy na tuto činnosti bylo vydáno pouze 210 tis. Kč (0,84%) z celkových výdajů. Je to způsobeno tím, že v tomto roce tomto nebyly bývalým ředitelem zajištěny a provedeny plánované opravy sociálních zařízení ve výši 291.627 Kč. K realizaci došlo až v roce 2011. Ve školním roce 2012/2013 byly provedeny všechny plánované revize, opravy a odborné prohlídky. Dokončila se rekonstrukce sociálního zařízení pro chlapce na pavilonu B. Dále došlo ke zlepšení pracovního prostředí pro pedagogy II. stupně. Byly vymalovány kabinety a byl vyměněn zastaralý nábytek. Dokončila se výměna nevyhovujícího osvětlení ve třídách I. stupně a třídy byly vymalovány, 6 tříd bylo vybaveno novým nábytkem. Ve školní jídelně byly částečně opraveny rozvody vody.

Náklady na **cestovné** se v letech 2009 a 2010 pohybovaly okolo 50 tis. Kč. Tvořily zhruba 0,2% celkových nákladů. Významný pokles těchto nákladů se projevuje v roce 2011, kdy se změnilo vedení školy a setrvává i v roce 2012. Z původních 53 tis. Kč v roce 2009 se podařilo náklady snížit až na 11 tis. Kč v roce 2012, což představuje pouhých 0,04% celkových nákladů. Úspory se dosáhlo vydáním příkazu ředitelky školy, který stanovuje, že ke služebním cestám se budou využívat pouze prostředky veřejné hromadné dopravy. Služební vozidlo škola ve svém majetku nemá žádné.

Výdaje na **reprezentaci** se používají k pohoštění návštěv ZŠ. Mezi pravidelné akce patří mimo jiné slavnostní zahájení a zakončení školního roku. Na tyto akce jsou pravidelně zváni zástupci obcí, jejichž děti dochází do ZŠ v Kynšperku nad Ohří, zástupci místní Policie ČR, zástupci školské rady atd. V roce 2009 nebyly vyšší než 500 Kč. V roce 2010 pouhý 1 tis. Kč. K nárůstu na 4 tis. Kč (0,02%) došlo v roce 2011, kdy školu navštívili zástupci německého partnerského města Himelkron a byly pro ně zakoupeny reklamní předměty. Zvýšené výdaje na reprezentaci se čerpají se souhlasem zřizovatele. V roce 2012 dosáhly náklady 3 tis. Kč a tvořily zanedbatelné 0,01% celkových výdajů.

Ostatní služby, do kterých spadají např. výdaje na telefony, internet, školení a semináře, mají trend kolísající. Meziroční nárůsty či poklesy se pohybují kolem 200 tis. Kč. V poměru k celkovým nákladům se v letech 2009 – 2011 pohybují okolo 4,5 - 6%. V roce 2012 při zhruba stejných výdajích v tis. Kč však tvoří již jen 1% z celkových výdajů. I zde bylo

zavedeno úsporné opatření, a to omezení používání telefonů. Vnitrostátní linka byla zrušena ve všech kabinetech a ponechána pouze v sekretariátu a ředitelně. Soukromé hovory musí zaměstnanci hradit. Největší podíl těchto výdajů tvoří výdaje na vzdělávání pedagogů. Je členěno do 3 skupin, z nichž jsou namátkou uvedeny konkrétní semináře:

1. Studium k prohlubování odborné kvalifikace

Jedná se o průběžné vzdělávání, které je zaměřeno na aktuální teoretické a praktické otázky související s procesem vzdělávání a výchovy. Mezi priority patří moderní metody výuky v jednotlivých předmětech:

- Prevence rizikových forem chování.
- Jazykové vzdělávání.
- Vzdělávání žáků se SVP.

2. Individuální účast pedagogů na kurzech a seminářích

Antistresový program 2 x, Standardy ČJ a L v testových úlohách 2 x, Angličtina živě a prakticky 1 x, Právní problematika ve školství 1x, Matematika v 1. ročníku 2 x, Finanční gramotnost 2 x, Vrstevnický program na zvládnutí počátků šikany 3 x, Soudobé dějiny 1 x, Vánoční inspirace 3x, Jak na angličtinu bez knížky 2 x, Pedagogická diagnostika rizik a poruch učení 3 x, Management školní třídy 4 x, Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání 2 x, Aplikace standardů v cizím jazyce 3 x, Správní řízení ve škole a školském zařízení 1 x, Chemie je zábavná disciplína 1 x, Inspirace pro přírodovědu 2 x a mnoho dalších.

3. Skupinové vzdělávání

Respektování individualit dítěte se SVP 35 x, Práce se žáky 19 x, Hodnocení a sebehodnocení 20 x, Tvorba a příprava digitálních materiálů 10 x, Romské děti ohrožené sociální exkluzí 21 x.

Jedním z bodů inspekční činnosti, kterou provádí Česká školní inspekce (Karlovarský inspektorát), je právě hodnocení personálních podmínek vzdělávání. Ředitelka ZŠ se vzdělávání pedagogů důsledně věnuje.

Nejvýznamnější položku výdajů představují **mzdové náklady**. Tvoří více než 50% z celkových výdajů. Při porovnání hodnot roku 2009 s rokem 2012, je zde patrný pokles

o 3%. V letech 2010 a 2011 došlo k poklesu počtu žáků, následně se snížily úvazky pedagogů a zároveň vstoupilo v platnost rozhodnutí vlády ČR ponížít platy zaměstnancům ve státní a veřejné správě o 10%. Na základě těchto aspektů obdržela škola nižší transfer ze státního rozpočtu, který je určen na mzdy. Mzdovým nákladů odpovídají odvedené částky pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdravotní pojištění. Z celkových výdajů představují cca 19% a to po celé sledované období.

1% celkových výdajů tvoří **zákonné sociální náklady**. Zde se účtuje o tvorbě FKSP. Jejich trend je klesající, v souladu se stále nižšími mzdovými náklady viz výše. V roce 2009 bylo vynaloženo 295 tis. Kč (1,12%), avšak v roce 2012 již jen 145 tis. Kč (0,55%). Podrobně se FKSP věnuje kapitola 3.5.1.

Jiné sociální náklady tvoří výdaje na nákup pracovních pomůcek, jejichž životnost je upravena vnitřní směrnici. Nejvíce pracovních a ochranných pomůcek se vydává do školní jídelny, uklízečkám a školníkovi. V roce 2011 byly zjištěny na základě prověrky BOZP nedostatky v osobních ochranných pomůckách. Vedení školy tyto nedostatky okamžitě odstranilo dovybavením zaměstnanců pracovními pomůckami a z tohoto důvodu jsou v tomto roce vykazovány vyšší náklady na pracovní pomůcky. Činily 72 tis. Kč tj. 0,3% celkových nákladů.

Odpisy dlouhodobého majetku vyjadřují morální nebo fyzické opotřebení majetku za určité období a jsou další důležitou položkou ovlivňující náklady. Majetek se pro účely účetních odpisů zatřídí do odpisových skupin 1 až 6. Zatřídování majetku upravuje příloha č. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Odpisový plán slouží ZŠ jako základ k vyčíslení opravek odpisovaného majetku v průběhu jeho používání. Pro dlouhodobý hmotný a dlouhodobý nehmotný majetek je stanoven odpisový plán dle pokynů zřizovatele. Odpisy mají rostoucí trend. Důvodem je každoroční technické zhodnocování budovy (rekonstrukce osvětlení ve třídách) základní školy a pořízení interaktivních tabulí v roce 2012. Odpisy tvoří náklady organizace, ale skutečnými výdaji nejsou. Po celou dobu se pohybují v průměrné výši cca 500 tis. Kč a tvoří zhruba 2% celkových výdajů.

Náklady z **drobného dlouhodobého majetku** se objevily poprvé v roce 2012. Od roku 2012 (vyhláška č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů) se pořízení drobného dlouhodobého majetku nově účtuje na účet 558 místo dosavadního účtu 501 – spotřeba materiálu. Jejich výše činí 1.503 tis. Kč a tvoří 5,85% z celkových nákladů. Jedná se DHM, který není hmotným

majetkem pro účely základu daně z příjmu (vstupní cena do 40 tis. Kč), ale je jako dlouhodobý hmotný majetek účetně odpisován. V případě ZŠ se jedná o pořízení nábytku do některých tříd a kabinetů.

V položce **ostatní výdaje z činnosti** jsou zařazeny výdaje na pojištění majetku a rizik, poplatky Ochranému svaz autorskému, členské příspěvky Asociaci škol, poplatky za plavecké kurzy a jiné jednorázové výdaje. ZŠ má uzavřeno pojištění pro případ, že dojde k vážnému zranění nebo dokonce smrti žáka při vyučování, v přímé souvislosti s ním nebo při volnočasových aktivitách. Toto riziko je pojištěno současně s pojištěním nemovitosti a movitého majetku u Kooperativy, pojišťovny, a. s. Roční náklady 80 tis. Kč jsou zde vyčísleny na smlouvu jako celek včetně zohlednění případných bonusů za bezeškodní průběh pojištění. V případě výjezdů žáků (především mažorettek) mimo republiku nebo na letní tábory, je problematika řešena zvláštním připojištěním. Celkové ostatní výdaje v letech 2009 – 2012 se pohybují v rozmezí 0,39 – 0,85% z celkových výdajů. Nejvyšší výdaje byly účtovány v roce 2010 a 2011 ve výši 203 tis. Kč a 166 tis. Kč, kdy byly hrazeny plavecké kurzy s náklady 75 tis. ročně. V roce 2012 představují ostatní výdaje pouze pojištění a poplatky výše uvedeným institucím v celkové výši 88 tis. Kč, což činí 0,35% celkových výdajů.

Finanční náklady představují úroky z poskytnutého dlouhodobého úvěru na finanční spoluúcast při zateplení budovy ZŠ a úpravy veřejného prostranství před školou a bankovní poplatky za vedení běžného a úvěrového účtu. Na tyto investiční akce obdržela škola dotaci z Ministerstva pro místní rozvoj ČR v celkové výši 3.198 tis. Kč. Úvěr byl poskytnut ZŠ v roce 2005 ve výši 6.000 tis. Kč. Roční úroky se stále snižují v závislosti na výši splacené jistiny. V roce 2009 činily 111 tis. Kč a podílely se na celkových výdajích 0,42%. V roce 2012 činily úroky již jen 22 tis. Kč s podílem na celkových výdajích 0,09%. Zůstatek nesplaceného úvěru k 31.12.2012 činí 1.052 841 Kč.

Daň z příjmu právnických osob výši 9 tis. Kč, s podílem na celkových výdajích ve výši 0,04%, byla v roce 2011 hrazena i přesto, že poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem podnikání, si mohou základ daně snížit o 30%. Pokud je 30% snížení nižší než 300.000 Kč lze odečíst částku ve výši 300.000 Kč. [26] Hospodářský výsledek za rok 2010 byl natolik vysoký, že ani daňová úleva nestačila k tomu, aby byla škola od úhrady daně osvobozena. Důvod enormního nárůstu hospodářského výsledku je blíže vysvětlen v kapitole 3.7.1.

3.7 Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření je tvořen z výsledku hospodaření z hlavní činnosti a z výsledku hospodaření doplňkové činnosti. U příspěvkové organizace rozeznáváme 2 varianty výsledku hospodaření:

- Zlepšený výsledek hospodaření – vzniká tehdy, pokud je výsledek hospodaření větší než předpokládal finanční vztah ke zřizovateli.
- Zhoršený výsledek hospodaření - vzniká tehdy, pokud je výsledek hospodaření nižší než předpokládal finanční vztah ke zřizovateli, PO vykazuje ztrátu.

O použití zisku nebo úhrady ztráty vždy rozhoduje zřizovatel. Při rozdělení zisku vždy nejprve dochází k pokrytí ztráty minulých let a následně k přidělu do fondů. Úhrada vzniklé ztráty musí být vypořádána nejpozději do konce následujícího roku po roce, v němž byla vykázána, a to z:

- rezervního fondu,
- nerozděleného zisku minulých let,
- prostředků zřizovatele.

Zůstatek nerozděleného zisku se převádí na účet 432 – Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let.

Tabulka č. 16: Výsledky hospodaření po zdanění v letech 2009 – 2012 v Kč

Výsledek hospodaření	2009	2010	2011	2012
Hlavní činnost	193947	676546	195589	292869
Hospodářská činnost	0	3556	2829	3517
Celkem	193947	680102	198418	296386

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

3.7.1 Rozdělení výsledku hospodaření

Základní škola každoročně předkládá svému zřizovateli Městu Kynšperk nad Ohří účetní závěrku včetně návrhu na rozdělení zisku či pokrytí ztráty. Rozdělení výsledku hospodaření za období 2009 - 2012 je uvedeno v tabulce č. 17. Poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem

podnikání, si mohou základ daně snížit o 30%, maximálně však o 1.000.000 Kč. Pokud je 30% snížení nižší než 300.000 Kč lze odečíst částku ve výši 300.000 Kč. „U poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání jsou předmětem daně vždy příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného s výjimkou uvedenou v odstavci 4 písm. d)“ [14]

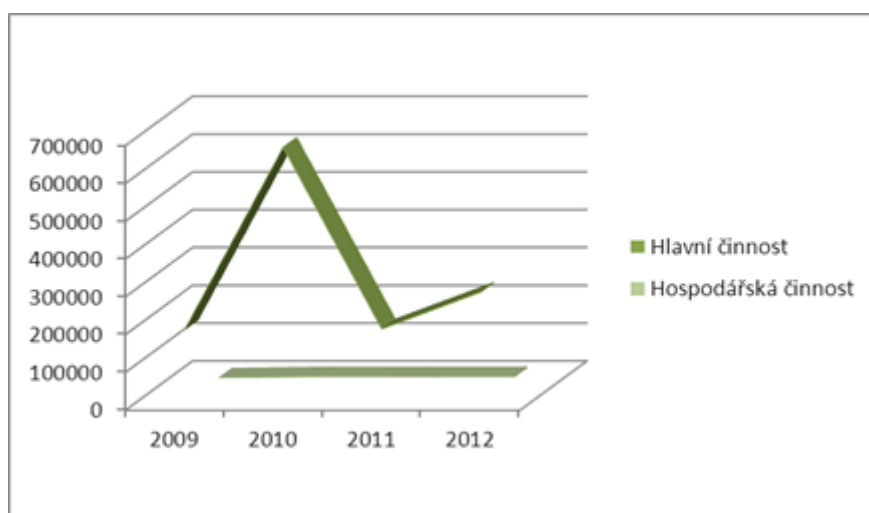
Tabulka č. 17: Rozdělení výsledku hospodaření v letech 2009 - 2012 v Kč

Období	2009	2010	2011	2012
VH po zdanění	193947	680102	198418	296386
Rezervní fond	25466	183947	630102	148418
Fond odměn	10000	10000	50000	50000
Nerozdělený zisk	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

V roce 2010 došlo k rapidnímu nárůstu zisku, a to z důvodu nezodpovědného přístupu bývalého vedení. Nebyly zajištěny a provedeny plánované opravy ve výši 291.627 Kč a nebyly dočerpány mzdové prostředky ve výši 466.955 Kč. Výsledek roku 2011 je téměř shodný s výsledkem roku 2009. V roce 2012 dochází k opětovnému nárůstu zisku, a to zhruba o 100.000 Kč oproti roku předešlému. Zisk byl během sledovaného období pravidelně rozdělován mezi fond odměn a rezervní fond. Do fondu odměna bylo za toky 2009 a 2010 přiděleno 20 tis. Kč a za rok 2011 a 2012 celkem 100 tis. Kč. Rezervnímu fondu pak připadlo za období 2009 – 2012 celkem 1.024 tis. Kč.

Obrázek č. 14: Trend výsledků hospodaření 2009 – 2012

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Trend hospodářského výsledku je pro lepší představivost zobrazen graficky.

3.7.2 Zisk jako kritérium hodnocení efektivity

U neziskové organizace nelze používat zisk jako kritérium hodnocení efektivity. Organizace nemusí vykazovat žádný zisk, a přesto může její provoz být efektivní. Míru efektivity lze měřit například úspěchy žáků. Mezi největší úspěchy v roce 2013 např. patří:

- 1. místo mladých stolních tenistů ZŠ Kynšperk nad Ohří v krajském kole.
- Žák 4. ročníku získal ocenění „Osobnost města Sokolova“ za vynikající výsledky v oblasti sportu - karate.
- 2 žákyně, které dosáhli/y výborného výsledku v testování společnosti Scio pro základní školy a odpovídající ročníky víceletých gymnázií, které proběhlo v prvním pololetí školního roku 2012/2013.
- Družstvo žáků 8. ročníku se v okresním kole 4. ročníku celostátní soutěže „Finanční gramotnost“ umístilo na 1. místě a postupují do krajského kola.

Dalším kritériem efektivity může být počet přijatých žáků na střední školy. Ve školním roce 2012/2013 vycházelo celkem 43 žáků, z toho jich 19 bylo přijato na studijní obor a 24 na učební obor. V neposlední řadě lze vyhodnocovat studijní výsledky. Ve školním roce 2012/2013 prospělo celkového počtu 440 žáků s vyznamenáním 218 žáků a neprospělo 9 žáků.

4 Zhodnocení stávajícího financování

4.1 Zhodnocení příjmů a výdajů

Provedená analýza umožnila získat ucelený pohled na vývoj příjmů a výdajů za období 2009 – 2012. Údaj v níže uvedené tabulce byly převzaty z ročních rozpočtů školy, které škola předkládá svému zřizovateli.

Tabulka č. 18: Příjmy a výdaje Základní školy v Kynšperku nad Ohří v tis. Kč

Rok	2009	2010	2011	2012
Příjmy	26365	24594	24291	26007
<i>hlavní činnost</i>	26353	24583	24254	25968
<i>hospodářská činnost</i>	12	12	37	39
Výdaje	26170	23875	24084	25710
<i>hlavní činnost</i>	26164	23867	24050	25675
<i>hospodářská činnost</i>	6	8	34	35

Zdroj: Vlastní zpracování na základě rozpočtů ZŠ pro konkrétní období, 2013

Příjmy zahrnují veškeré přijaté prostředky, které měla ZŠ k dispozici pro svou činnost v letech 2009 – 2012. Největší podíl tvoří příspěvek od Karlovarského kraje. Je to příspěvek ze státního rozpočtu, který je prostřednictvím Karlovarského kraje převáděn na běžný účet ZŠ. Během sledovaného období vykazuje klesající trend. Dalším nejvýznamnějším příjmem je příspěvek od zřizovatele školy, kterým je Město Kynšperk nad Ohří. Třetím největším podílem na celkových příjmech jsou příjmy z prodeje služeb, jejichž podstatnou část tvoří příjmy za stravování žáků a zaměstnanců ZŠ ve školní jídelně. Naopak nejmenší podíl příjmů tvoří přijaté úroky z uložených peněžních prostředků na běžném účtu.

Základní škola v Kynšperku nad Ohří vytvořila a hospodaří s těmito peněžními fondy:

- Rezervní fond tvořený ze zlepšeného hospodářského výsledku.
- Rezervní fond z ostatních titulů.
- Investiční fond, fond reprodukce majetku.
- Fond odměn.
- Fond kulturních a sociálních potřeb.

Výdaje za sledované období zahrnují všechny vydané prostředky související s činností a provozem školy. Během sledovaného období byly ovlivněny několikerým navýšením obou sazeb DPH.

Nejvýznamnější položkou jsou mzdové náklady, které tvoří více než 50% z celkových výdajů. Spotřeba materiálu vykazuje třetí největší podíl na celkových výdajích, ihned po mzdových nákladech a s nimi souvisejících odvodech. Jiné sociální náklady tvoří výdaje na nákup pracovních pomůcek. V roce 2011 došlo k dovybavení zaměstnanců ochrannými pomůckami, a proto je objem nákladů v tomto roce nejvyšší. Citelná úspora je zaznamenána ve spotřebě energií. V položce opravy a údržba byl zaznamenán největší útlum v roce 2010. Náklady z drobného dlouhodobého majetku se objevily poprvé v roce 2012, a to z důvodu změny účtování. Zvýšení výdajů na reprezentaci se projevuje v roce 2011 a setrvává i v roce 2012, se souhlasem zřizovatele. Odpisy mají rostoucí trend z důvodu technického zhodnocování budovy ZŠ. Ostatní služby, do kterých spadají např. výdaje na telefony, internet, školení a semináře mají trend kolísající. I zde však došlo k prokazatelným úsporám, především v nákladech na telefony. Největší podíl těchto výdajů tvoří výdaje na vzdělávání pedagogů. V položce ostatní výdaje z činnosti jsou zařazeny výdaje na pojištění majetku a rizik, poplatky Ochrannému svazu autorskému, členské příspěvky Asociaci škol, poplatky za plavecké kurzy a jiné jednorázové výdaje. Nejvyšší výdaje byly účtovány v roce 2010 a 2011 ve výši 203 tis. Kč a 166 tis. Kč, kdy byly hrazeny plavecké kurzy s náklady 75 tis. Kč ročně. Finanční náklady představují úroky z poskytnutého dlouhodobého úvěru a bankovní poplatky za vedení běžného a úvěrového účtu. Roční úroky se stále snižují v závislosti na výši splacené jistiny. Zůstatek nesplaceného úvěru k 31.12.2012 činí 1.052 841 Kč. V roce 2011 je hrazena daň z příjmů právnických osob ve výši 9 tis. Kč v návaznosti na velmi vysoký zisk organizace.

4.2 Horizontální a vertikální analýza

Pro horizontální a vertikální analýzu byly zvoleny roky 2011 a 2012. Cílem bylo analyzovat rozdíly v období, kdy došlo k výměně ředitele. Stávající ředitel byl odvolán v květnu roku 2011 a jmenována nová ředitelka ZŠ. Zavedla mnoho úsporných opatření, u kterých se dá očekávat téměř okamžitý pozitivní dopad.

Tabulka č. 19: Vertikální analýza rozvahy

Položka	2011 v tis. Kč	Podíl v %	2012 v tis. Kč	Podíl v %
AKTIVA CELKEM	36678	100	37637	100
Stálá aktiva	30013	81,83	29589	78,62
Dlouhod. nehmotný majetek	0	0,00	0	0,00
Dlouhod. hmotný majetek	29940	81,63	29516	78,42
Dlouhod. finanční majetek	0	0,00	0	0,00
Dlouhod. pohledávky	73	0,20	73	0,19
Oběžná aktiva	6665	18,17	8048	21,38
Zásoby	39	0,13	43	0,11
Pohledávky	2158	5,88	3528	9,37
Finanční majetek	4468	12,18	4477	11,90
PASIVA CELKEM	36678	100	37637	100
Vlastní kapitál	31227	85,14	31047	82,49
Jmění účetní jednotky	29939	81,63	29707	78,93
Fondy účetní jednotky	1089	2,97	1044	2,77
Výsledek hospodaření	199	0,54	296	0,79
Cizí zdroje	5451	14,86	6590	17,51
Rezervy	0	0,00	0	0,00
Dlouhodobé závazky	1658	4,52	4272	11,35
Krátkodobé závazky	3793	10,34	2318	6,16

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Vertikální analýza aktiv a pasiv v roce 2011 – stálá aktiva, která tvoří dlouhodobý hmotný majetek, se podílela na bilanční sumě 81,63%. Oběžná aktiva se podílela pouze 18,17%., z toho finanční majetek činí 12,8%. Vlastní kapitál představuje 85,14% bilanční sumy, cizí zdroje jen 14,86%.

Vertikální analýza aktiv a pasiv v roce 2012 – stálá aktiva se oproti roku 2011 snížila o zhruba 3% a opět je jejich nejvýznamnější částí dlouhodobý hmotný majetek (78,42%). Oběžná aktiva se v porovnání s rokem 2011 navýšila na 21,28% podíl a to v položce pohledávek, která představuje 9,37% podílu bilanční sumy.

Tabulka č. 20: Horizontální analýza rozvahy

Položka	2011 v tis. Kč	2012 v tis. Kč	Změna	
			rozdíl	v %
AKTIVA CELKEM	36678	37637	959	2,61
Stálá aktiva	30013	29589	-424	-1,41
Dlouhod. nehmotný majetek	0	0	0	0
Dlouhod. hmotný majetek	29940	29516	-424	-1,41
Dlouhod. finanční majetek	0	0	0	0
Dlouhod. pohledávky	73	73	0	0
Oběžná aktiva	6665	8048	1383	20,75
Zásoby	39	43	4	10,25
Pohledávky	2158	3528	1370	63,48
Finanční majetek	4468	4477	9	0,2
PASIVA CELKEM	36678	37637	959	2,61
Vlastní kapitál	31227	31047	-180	-0,58
Jmění účetní jednotky	29939	29707	-232	-0,78
Fondy účetní jednotky	1089	1044	-45	-4,13
Výsledek hospodaření	199	296	97	48,74
Cizí zdroje	5451	6590	1139	20,89
Rezervy	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	1658	4272	2614	157,65
Krátkodobé závazky	3793	2318	-1475	-38,88

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Z horizontální analýzy rozvahy lze vyčíst, že objem celkových aktiv (pasiv) se v roce 2012 oproti roku 2011 navýšil o 959 tis. Kč, tj. o 2,6%. Nejvýznamnější položku navýšení aktiv tvoří zvýšení oběžných aktiv resp. pohledávek o 1.370 tis. Kč, tj. o 63,48%. Jedná se o nevyúčtované zaplacené zálohy za rok 2012 za elektrickou energii a plyn. Došlo ke změně dodavatelů energií a změně vyúčtovacího období od ledna na ledna následující kalendářního roku. Dlouhodobý hmotný majetek se snížil o 424 tis. Kč, což představuje snížení o 1,41% oproti minulému období. Zde došlo k vyřazení majetku v prostorách bývalé budovy DDM, jehož provoz se přesunul přímo do budovy ZŠ. Vyřazovalo se např. zařízení plynové kotelny, zařizovací předměty, telefonní ústředna, počítačové sestavy.

V pasivech tvoří nejvýznamnější položku navýšení dlouhodobých závazků, a to o 2.614 tis. Kč (157,65%). Jedná se o poskytnutí transferu na financování grantového projektu „Vzdělání pro konkurenceschopnost – Inovace rovných příležitostí dětí se SVP na ZŠ Kynšperk“, kdy ze smlouvy mezi poskytovatelem a ZŠ vyplývá povinnost vypořádání. Krátkodobé závazky se podařilo snížit o 1.475 tis. Kč (38,88%) oproti roku 2011. Výsledek hospodaření vzrostl o 97 tis. Kč, což představuje téměř 50% nárůst oproti minulému období.

Tabulka č. 21: Horizontální analýza zisku a ztráty

Položka	2011 v tis. Kč	2012 v tis. Kč	Změna	
			rozdíl	v %
NÁKLADY CELKEM	24084	25710	1626	6,71
Spotřeba materiálu	1918	1420	-498	-25,96
Spotřeba energie	1092	974	-118	-10,8
Opravy a údržba	401	790	389	97
Cestovné	16	11	-5	-31,25
Výdaje na reprezentaci	4	3	-1	-25
Ostatní služby	1200	1459	259	21,58
Mzdové náklady	13853	14109	256	1,84
Zákonné sociální pojištění	4603	4576	-27	-0,58
Jiné sociální pojištění	55	57	2	3,63
Zákonné sociální náklady	135	145	10	7,4
Jiné sociální náklady	72	11	-61	-84,72
Tvorba fondů	0	2	2	0
Odpisy DHM	528	540	12	2,27
Náklady z drob.dlouh. majetku	0	1503	1503	0
Ostatní výdaje z činnosti	166	88	-78	-45,99
Finanční náklady	32	22	-10	-31,25
Daň z příjmu	9	0	-9	-1
VÝNOSY CELKEM	24291	26007	1716	7,06
Příjmy z prodeje služeb	957	11	-946	-98,85
Příjmy z pronájmu	34	38	4	11,76
Jiné příjmy z vlastních výkonů	79	1054	975	1234,17
Čerpání fondů	0	61	61	0
Ostatní příjmy z činnosti	0	367	367	0
Úroky z běžného účtu	22	19	-3	-13,63
Výnosy z transferů	23199	24457	1258	5,42
Výsledek hospodaření před zd.	199	296	97	50

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Z horizontální analýzy výkazu zisku a ztráty je patrné, že v roce 2012 došlo k nárůstu nákladů oproti roku 2011 o 1.626 tis. Kč (6,71%). Jejich navýšení způsobily opravy a údržba (malířské a elektroinstalatérské práce ve třídách) o 389 tis. Kč (97%), ostatní služby (servisní práce a revize, semináře) o 259 tis. Kč (21,58%) a mzdové náklady o 256 tis. Kč (1,84%). V roce 2012 se účtovalo do nákladů z dlouhodobého drobného majetku pořízení nábytku do tříd a kabinetů ve výši 1.503 tis. Kč. Naopak spotřeba materiálu vykazuje úsporu oproti minulému období ve výši 498 tis. Kč (25,96%). Pokles nákladů na spotřebu energií o 118 tis. Kč způsobila změna jejich dodavatelů. Výdaje na cestovné se snížily o 5 tis. Kč (31,25%), jiné sociální náklady o 61 tis. Kč (84,72%), ostatní výdaje o 78 tis. Kč (45,99%) a finanční náklady o 10 tis. Kč (31,25%). Úhrada daně z příjmů nebyla v roce 2012 povinností.

Celkové výnosy vykazují vyšší procentní nárůst nežli nárůst celkových nákladů, tzn. i lepší výsledek hospodaření. Celkové výnosy meziročně vzrostly 1.716 tis. Kč (7,06%). Pokles příjmů z prodeje služeb a zároveň nárůst příjmů z vlastních výkonů o téměř identickou částku způsobil způsob účtování na základě změny Českých účetních standardů. Příjmy z transferů se navýšily díky dotaci z EU (EU peníze školám) o 1.258 tis. Kč (5,42%).

Tabulka č. 22: Vertikální analýza zisku a ztráty

Položka	2011 v tis. Kč	Podíl v %	2012 v tis. Kč	Podíl v %
NÁKLADY CELKEM	24084	100	25710	100
Spotřeba materiálu	1918	7,96	1420	5,52
Spotřeba energie	1092	4,53	974	3,79
Opravy a údržba	401	1,67	790	3,07
Cestovné	16	0,07	11	0,04
Výdaje na reprezentaci	4	0,02	3	0,01
Ostatní služby	1200	4,98	1459	5,67
Mzdové náklady	13853	57,52	14109	54,88
Zákonné sociální pojištění	4603	19,11	4576	17,80
Jiné sociální pojištění	55	0,23	57	0,22
Zákonné sociální náklady	135	0,56	145	0,56
Jiné sociální náklady	72	0,30	11	0,04
Tvorba fondů	0	0,00	2	0,01
Odpisy DHM	528	2,19	540	2,10
Náklady z drob.dlouh. majetku	0	0,00	1503	5,85
Ostatní výdaje z činnosti	166	0,69	88	0,34
Finanční náklady	32	0,13	22	0,09
Daň z příjmu	9	0,04	0	0,00
VÝNOSY CELKEM	24291	100	26007	100
Příjmy z prodeje služeb	957	3,94	11	0,04
Příjmy z pronájmu	34	0,14	38	0,15
Jiné příjmy z vlastních výkonů	79	0,33	1054	4,05
Čerpání fondů	0	0,00	61	0,23
Ostatní příjmy z činnosti	0	0,00	367	1,41
Úroky z běžného účtu	22	0,09	19	0,07
Výnosy z transferů	23199	95,50	24457	94,04
Výsledek hospodaření	199	0,82	296	1,14

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty v roce 2011 – více než 50% celkových nákladů tvoří mzdové náklady (57,50%). Další v pořadí je zákonné sociální pojištění (19,11%), spotřeba materiálu (7,96%) a spotřeba energie (4,53%). V oblasti výnosů tvoří pochopitelně výnosy z transferů (95,50%), které tvoří příspěvky a dotace na provoz. Příjmy z prodeje

služeb, které tvoří především stravné v ŠJ, činí 957 tis. Kč, což představuje 3,94% celkových výnosů.

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty v roce 2012 – i v tomto období tvoří největší nákladovou položku mzdové náklady (54,88%) a zákonné sociální pojištění (17,80%). Více než 5% celkových nákladů představují spotřeba materiálu (5,52%), ostatní služby (5,67%) náklady z drobného DHM (5,85%). Výnosy v podobě příspěvků od poskytovatelů na provoz tvoří 94,04% jejich celkového objemu. Stravné ve ŠJ je nově účtováno a do příjmů z vlastních výkonů, a tak tato položka nyní představuje 4% celkových výnosů.

4.3 Poměrová analýza

Ukazatele likvidity

Likviditou se rozumí schopnost ekonomického subjektu dostát svým závazkům prostřednictvím jejich úhrady peněžními prostředky.

Tabulka č. 23: Ukazatelé likvidity v letech 2009 - 2012

Položka	2009	2010	2011	2012
Oběžná aktiva (v tis. Kč)	6 220	5 696	6 665	8 048
<i>Zásoby (v tis. Kč)</i>	17	29	44	38
<i>Pohotové peněžní prostř. (v tis. Kč)</i>	2769	3 222	4463	4482
<i>Pohledávky (v tis. Kč)</i>	3434	2445	2158	3528
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	2369	2168	3794	2318
Běžná likvidita	2,63	2,63	1,76	3,47
Pohotová likvidita	2,62	2,62	2,62	1,75
Okamžitá likvidita	1,2	1,49	1,72	1,94

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

- **Běžná likvidita (Current Ratio) = oběžná aktiva / krátkodobé závazky**

Doporučené hodnoty se pohybují v rozmezí 1,5 a více. [1] Tento ukazatel říká, kolikrát je ekonomický subjekt schopen uspokojit pohledávky věřitelů v případě, kdy promění všechna svá oběžná aktiva v peněžní prostředky. ZŠ se během sledovaného období pohybuje vysoko nad minimální doporučenou hodnotou. Znamená to, že peněžní prostředky jsou neefektivně využívány a mohly by být využity jinde. Neplatí to ovšem v případě příspěvkové organizace, která musí mít zůstatky peněžních fondů uloženy na běžných účtech a nelze je využít k jiným investicím.

- **Pohotová likvidita (Quick Asset Ratio) = (oběžná aktiva – zásoby) / krátkodobé závazky**

Doporučené hodnoty 0,8 – 1. [1] Pohotová likvidita z výpočtu eliminuje zásoby, jelikož je většinou není možné pohotově přeměnit na peněžní prostředky. U organizací, které se nezabývají výrobou, je proto pohotová likvidita téměř identická jako běžná likvidita. Tak je tomu i v případě základní školy.

- **Okamžitá likvidita (Cash Position Ratio) = finanční majetek / krátkodobé závazky**

Doporučené hodnoty 0,2 a více. [1] Okamžitá likvidita je ukazatel, který vyjadřuje okamžitou schopnost společnosti uhradit své krátkodobé závazky. Pro úhradu těchto závazků může být použita hotovost v pokladnách a na běžných účtech společnosti. ZŠ se po dobu sledovaného období pohybuje nad doporučenou hodnotou, což znamená, že nemá problémy se splácením svých závazků.

Ukazatel autarkie

Ukazatel autarkie na bázi příjmů a výdajů hodnotí schopnost organizace, pokrýt své výdaje ze získaných příjmů. Příjmy představují součet obrátů strany Má dáti účtů 241 – Běžný účet a 261 – Pokladna. Výdaje jsou zachyceny v obratech strany Dal účtů 241 – Běžný účet a 261 – Pokladna. Optimálním výsledkem ukazatele je 100%. Pokud je výrazně vyšší než 100% je třeba zvážit efektivnější využití peněžních prostředků. Pokud je ukazatel nižší než 100%, je třeba zkoumat příčiny. [4]

Tabulka č. 24: Ukazatel autarkie v letech 2009 – 2012

Má dáti	2009	2010	2011	2012
Běžný účet (tis. Kč)	26518	18660	26738	27188
Pokladna (tis. Kč)	961	1275	1957	2390
Celkem	27479	19935	28695	29578
Dal	2009	2010	2011	2012
Běžný účet (tis. Kč)	21932	17029	25472	27133
Pokladna (tis. Kč)	965	1337	1965	2401
Celkem	22897	18366	27437	29534
Autarkie (v%)	120,0114	108,543	104,585	100,149

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Základní škola se během sledovaného období pohybuje nad 100%, to znamená, že je schopna pokrýt své výdaje. V roce 2009 převyšoval ukazatel optimální hodnotu o více než 20%. V dalších letech však vykazuje klesající trend a v roce 2012 dosahuje téměř optimálního výsledku. Finanční prostředky jsou tedy využívány efektivně.

Ukazatelé aktivity

Tyto ukazatelé informují, jak efektivně organizace hospodaří se svými aktivy a měří schopnost společnosti využívat investované finanční prostředky.

Doba obratu zásob = průměrné zásoby / (výnosy / 365)

Udává, jak dlouho jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. Obecně platí, že čím je vyšší obratovost zásob a kratší doba obratu zásob, tím je lepší situace.

Doba inkasa pohledávek = průměrné pohledávky / (výnosy / 365)

Vypovídá o tom, za jak dlouho jsou pohledávky v průměru splaceny.

Obrat kapitálu = výnosy / kapitál

Udává, jaká je výnosnost celkového kapitálu, který organizace využívá pro svou činnost.

Doba splatnosti závazků = průměrné závazky / (výnosy / 365)

Udává dobu, která uplyne mezi nákupem a platbou za tento nákup. [4]

Tabulka č. 25: Ukazatelé aktivity

Položka	2009	2010	2011	2012
Výnosy	26365	24594	24291	26007
Kapitál	34130	35980	31227	31047
Zásoby (v tis. Kč)	17	29	44	38
Pohledávky (v tis. Kč)	3434	2445	2158	3528
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	2369	2168	3794	2318
Doba obratu zásob	0,23	0,43	0,66	0,53
Doba inkasa pohledávek	47,54	36,28	32,42	49,51
Doba splatnosti závazků	32,79	32,17	57,00	32,53
Obrat kapitálu	0,77	0,68	0,77	0,83

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

Doba obratu zásob je po celé sledované období velmi krátká, což dokazuje, že se jedná o potraviny, které se spotřebovávají ve školní jídelně. Doba inkasa pohledávek byla v roce 2009 48 dnů, pak se postupně snižovala až na 32 dnů, avšak v roce 2012 se doba inkasa prodloužila až na téměř 50 dní. Žádoucí je tento ukazatel snížit, aby finanční prostředky vázané v pohledávkách mohly být využity jinde. Doba splatnosti závazků je po celé období 32 dnů, vyjma roku 2011, kdy se prodloužila až na 57 dní. Organizace však nemá problémy se splácením svých závazků, což dokazují i ukazatele likvidity, které se pohybují nad doporučenými hodnotami. Obrat kapitálu se pohybuje po celé období zhruba na stejných hodnotách, přestože výnosy i kapitál mají v jednotlivých obdobích kolísavé hodnoty. Cílem toho ukazatele je jeho maximalizace.

Variátor celkových nákladů

$$\text{Variátor celkových nákladů} = \frac{[(\text{celkové náklady v období } t+1 - \text{celkové náklady v období } t) / \text{celkové náklady v období } t]}{[(\text{celkové výnosy v období } t+1 - \text{celkové výnosy v období } t) / \text{celkové výnosy v období } t]}$$

Srovnává náklady a výnosy. Je-li hodnota vyšší nebo rovna 1, náklady rostou rychleji než výnosy a je nutné zvýšit příjmy organizace. V opačném případě lze snížit organizaci přísun finančních prostředků. [4]

Tabulka č. 26: Variátor celkových nákladů

Položka	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Náklady v období t+1	23785	24093	25710
Náklady v období t	26170	23785	24093
Výnosy v období t+1	24594	24291	26007
Výnosy v období t	26365	24594	24291
Variátor	1,36	-1,05	0,95

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů ZŠ, 2013

V období 2009/2010 byly hodnota variátoru vyšší než jedna, náklady rostou rychleji než výnosy a bylo nutné zvýšit příjmy organizace. V dalším období je hodnota variátoru nižší než 1, organizace tedy disponovala dostatkem finančních prostředků. V přehledu vývoje nákladů viz tabulka č. 14 a přehledu výnosů viz tabulka č. 7 je rovněž patrné, že jejich trend je kolísající.

4.4 Posouzení výsledků analýzy

Z analýz vyplývá, že ZŠ nemá problémy hradit provozní výdaje a veškeré závazky. Tuto skutečnost dokazují hodnoty likvidity, které se pohybují vysoko nad doporučenými hodnotami. Takto vázané finanční prostředky by se daly využít efektivněji, avšak právní legislativa to příspěvkové organizaci nedovoluje.

Ukazatel autarkie, který se pohybuje během sledovaného období nad hodnotou 100%, ukazuje na způsobilost organizace racionálně využít všechny získané finanční prostředky. Pokud by škola získala v budoucnosti vyšší příspěvky než dosud, mohla by je investovat do svého dalšího rozvoje.

Se svými aktivy škola nakládá rovněž hospodárně. Doba obratu zásob je velmi nízká, což dokládá, že firma nemá vázané finanční prostředky v zásobách. Naopak doba inkasa pohledávek je v současné době 50 dní. Doba potřebná k vyrovnání závazků je plně v souladu s jejich požadovaným datem splatnosti.

Hospodářský výsledek v roce 2010 rapidně narostl až na neskutečných 680 tis. Kč, a to z důvodu nezodpovědného přístupu bývalého vedení. Nebyly zajištěny a provedeny plánované investiční akce ve výši 291.627 Kč a nebyly dočerpány mzdové prostředky ve výši 466.955 Kč. Zbytečně zaplacená daň z příjmu mohla být investována do rozvoje školy. Výsledek roku 2011 je téměř shodný s výsledkem roku 2009. V roce 2012 dochází k opětovnému nárůstu zisku, a to zhruba o 100.000 Kč oproti roku předešlému.

Z provedených rozborů je patrné, že ZŠ je schopna efektivně hospodařit. Veškeré finanční zdroje čerpá z příspěvku zřizovatele, příspěvku Karlovarského kraje, dotací a vlastních výnosů. Aktivně se zapojuje do projektů MŠMT, které jsou podporovány Evropskou unií, což dokládá získaná dotace v roce 2012 ve výši Kč 2.749.146,33 na projekt „Inovace rovných příležitostí dětí se SVP na ZŠ Kynšperk“. Nově jmenovaná ředitelka usiluje o rozvoj školy a o její co nejúspěšnější provoz. Byly vymalovány učebny, pořízeny skříňky do šaten, rekonstruováno osvětlení ve třídách, dovybavena školní jídelna i školní kuchyňka pro žáky. I přes nemalé investice do budovy a zařízení je provoz racionální a je dosahováno úspor.

Škola je zapojena i do dalších projektů, které její provoz ještě více zefektivňují. Projekt „Rodiče vítáni“ podporuje komunikaci školy a rodičů. Škola splnila minimální počet kritérií potřebný pro udělení této značky a získala certifikát. Projekt „Ovoce do škol“ přispívá

k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytváří správné stravovací návyky ve výživě dětí, a tím zároveň bojuje proti dětské obezitě. Jako cílová skupina byli po dohodě resortů školství, zdravotnictví a zemědělství zvoleni žáci prvního stupně, tj. žáci prvních až pátých ročníků základních škol. Tito žáci dostávají ovoce zdarma od smluvního dodavatele, jejichž schválený seznam nabízí SZIF. Dodavatele lze během roku měnit. „Mléko do škol“ je další projekt, který škola využívá. V tomto dotovaném programu jsou mléčné výrobky za zhruba poloviční cenu, než za kterou se dají koupit v běžném obchodě. Každé dítě má možnost obdržet jeden dotovaný mléčný produkt v každém vyučovacím dni.

4.5 Návrh opatření ke zlepšení financování

Z předchozího zhodnocení vyplývá, že veškeré příjmy jsou skutečně vynakládány efektivně a je dosahováno i prokazatelných úspor v nákladových položkách. Pokud by škola získala v budoucnosti vyšší příspěvky než dosud, mohla by je investovat do dalšího rozvoje. Zvýšila by tak svou konkurenceschopnost vůči ostatním základním školám v okolních městech.

Návrhy ke zlepšení:

- Strategická analýza školy jako nástroj kontroly a plánování.

Neziskové organizace ve veřejném sektoru mohou zpracovávat svou strategickou analýzu nebo ekonomickou analýzu, aby zjistily, jak lze svou činnost dále navrhovat a organizovat. Analýzy mohou napomáhat kontrole, rozpočtování a plánování. Hodnocení efektivnosti může pomoci v rozhodování, jaká organizace jsme a jakou organizací chceme být. [3]

Základní škola v Kynšperku nad Ohří nemá zpracovanou strategickou analýzu. Zpracování externí analýzy by pomohlo vyhodnotit v jakém se škola pohybuje prostředí, jak její činnost ovlivňuje legislativa, politika, demografický vývoj, sociologie, kultura a jakou má konkurenci. Z toho vyloučí příležitosti a hrozby pro organizaci. Interní analýzy prověří management, personalistiku, marketing a finanční zdraví organizace. Vymezí její silné a slabé stránky. [1]

- Investice do zateplení sklepů, odizolování základů přinese v budoucnu snížení spotřeby tepla.
- Záměna klasických žárovek za úsporné LED diody je velice snadná a ekonomická návratnost vysoká.
- Za úvahu stojí i alternativní zdroje energie. Kombinace solární energie se stávajícími zdroji by přinesla další úspory.
- Změna zdroje vytápění, např. za tepelné čerpadlo.

Výše uvedené tři body lze financovat z programu „Nová zelená úsporám“, který vláda schválila dne 06.11.2013. Dosud bylo možné žádat jen o dotace na rodinné domy, nově lze žádat i o dotace na veřejné budovy. „... můžeme kontinuálně navázat na současnou výzvu ...“ říká exministr životního prostředí Tomáš Jan Podivínský. [31] Fond životního prostředí vytvořil speciální internetové stránky www.nzu.cz, kde jsou zveřejňované veškeré aktuality, a kde lze i přímo podat žádost o konkrétní dotaci. Před podáním samotné žádosti je nutné, nechat zpracovat odborný posudek oprávněnou osobou. Seznam oprávněných osob je dostupný na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu. Odborný posudek se skládá ze dvou částí - projektové dokumentace a energetického posudku. Odborný posudek může vypracovat pouze energetický specialista. Jejich seznam lze opět nalézt na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu. Na internetových stránkách Programu jsou k dispozici i vzorové smlouvy mezi žadatelem o podporu a zpracovatelem odborného posudku. Při hledání zhotovitele projektu je nutné postupovat podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. To znamená vyzvat nejméně tři potenciální zhotovitele k podání nabídek na veřejnou zakázku.

Na trhu nabízí zprostředkování dotací včetně všech souvisejících dokumentů mnoho firem. Je však třeba zvážit, zda využít jejich služby nebo si je zajistit svépomocí. Cena zprostředkování žádosti o dotaci se řádově pohybuje v desítkách tisíc korun, a to i v případě neúspěšné žádosti.

- Zapojování školy do rozvojových a mezinárodních projektů.

Aktivně využívat operační programy Vzdělávání pro konkurenceschopnost „Rozvoj a metodická podpora školních a poradenských služeb – Vzdělávání – Informace – Poradenství III“. Projekt je financovaný z ESF za finančního přispění MŠMT. Hlavním realizátorem je MŠMT, partnerem a řešitelem je Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení

a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV). Hlavním cílem projektu je podpora školních poradenských služeb ve škole, které jsou poskytovány školním psychologem. Další možností je operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.4. Počáteční vzdělávání, Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách - EU peníze školám. Na základě Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Výzkum a vzdělávání pro inovace byl vytvořen nový operační program pro roky 2014 – 2020 s názvem Výzkum, vývoj a vzdělávání. Zodpovědným orgánem za přerozdělování evropských peněz bude Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. [30]

- Zapojování školy do projektů financovaných z cizích zdrojů.

Navázat a pokračovat v již uskutečněných projektech z příspěvků Karlovarského kraje. Škola pořádala a organizovala Krajské kolo halových závodů v rybolovné technice a turistické závody – 1. kolo Českého poháru.

- Finanční příspěvek na pomůcky všem prvňáčkům.

Mohl zvýšit zájem nejen místních, ale i přespolních rodičů o zápis svých dětí do kynšperské školy. Tento návrh se možná zdá banální, avšak dle údajů ČSÚ jsou průměrné mzdy v Karlovarském kraji nejnižší z celé republiky. [23] Rodiče uvítají jakýkoliv příspěvek pro vylepšení rodinného rozpočtu. Matky z nedalekého Libavského Údolí (3 km), odkud je dobré autobusové spojení a fungující základní škola, mají možnost volby. Pokud jedna ze škol nabídne finanční či jinou výhodu, zapíšou své děti právě tam.

- Umožnění stravování ve školní jídelně širší veřejnosti.

Prodej obědů důchodcům nebo matkám na mateřských dovolených by pomohlo zvýšit příjmy základní školy. Je nutné však zvážit personální a prostorovou kapacitu.

- Účtování v hospodářském roce.

Nesporné problémy při financování způsobuje organizace školního roku, který začíná 1. září a končí 30. června roku následujícího. Neslučuje se klasickým účetním obdobím, které je shodné s kalendářním rokem od 1. ledna do 31. prosince. Rozpočet je sestavován v měsíci prosinci, kdy je školní rok téměř ve své polovině. V září následujícího roku může dojít k podstatným změnám, ať už se týkají počtu žáků či pedagogů a schválená výše příspěvku již nemusí odpovídat skutečnosti.

- Nadace.

Evropská unie, stát a zřizovatel nejsou jediní, kteří mohou poskytovat škole finance. Jednou z možností je i nadace, viz kapitola 2. Založení a fungování nadace může sice škole také pomoci budovat dobrou pověst a konkurenceschopnost, ale je zapotřebí disponovat požadovanou výší základního kapitálu. Vhodnější je tedy opačný přístup – prostředky z různých nadačních programů čerpat. Nabízí se například program Československé obchodní banky, a. s., která již čtvrtým rokem podporuje projekty na vzdělávání a zvyšování finanční gramotnosti dospělých i dětí. [21] Další z možností je čerpat prostředky z nadace ČEZ, která každoročně podporuje řadu projektů. Pro základní školy jsou vhodné projekty, jako např. **Oranžové schody** pomáhají integrovat žáky a studenty se zdravotním handicapem, **Oranžová hřiště** podporují prostory pro sport a hry, **Oranžové učebny** podporují výuku fyziky nebo chemie na základních a středních školách. Žádosti o dotace se podávají prostřednictvím internetových stránek nadace www.nadacecez.cz.

- Pronájemy.

Další možností jsou intenzivnější pronájemy prostor školy. V současné době se pronajímá pouze tělocvična. Škola má nově vybudované víceúčelové hřiště, které by se dalo pronajímat místním organizacím, jako např. Tělovýchovné jednotě, či jiným zájmovým uskupením. Prostory před školou lze pronajímat Svazu chovatelů k výstavám drobného zvířectva, které se těší velkému zájmu místních občanů. Lze pronajímat i jednotlivé třídy k různým seminářům, schůzím Společenství vlastníků bytových jednotek, pořádání jazykových kurzů atd.

- Rozsáhlejší kontroly prováděné zřizovatelem.

Hlubší a častější kontroly zvyšují disciplinovanost zaměstnanců a snižují chybovost. Navrhovány jsou kontroly provedené inventarizace a odsouhlasení na účetní stav, vazby rozvahy a výkazu zisku a ztráty, náklady a výnosy, soulad tvorby a použití fondů na předpisy a schválení zřizovatele, zpracování účetní závěrky. Prověření a hodnocení systému zajištění příjmů včetně vymáhání pohledávek a kontrola nakládání s majetkem. Kontroly počty pracovníků a pracovních náplní ve vazbě na činnost organizace a zvláštní předpisy, zhodnocení jednotlivých nákladových položek, sledování, dodržování limitů, ověření, zda jsou využity všechny možnosti úspor, výběr dodavatelů a dodržování zákona o veřejných zakázkách a zhodnocení.

- Zpětná vazba.

Shromažďování informací především od rodičů žáků školy pomůže vyhodnotit stávající situaci. Je třeba aktivně naslouchat ale i ostatním zúčastněným např. rodičům žáků, pedagogům, zřizovateli organizace. Být otevřeni všem myšlenkám a názorům. Zhodnotit, zda je nutná změna či nikoliv. Je vhodné provádět i dotazníková šetření nebo využívat třídní schůzky.

- Personální řízení.

Ředitelka školy ovlivňuje kvalitu personálních podmínek teprve od roku 2011, kdy byla jmenována do funkce. Po analýze výchozího stavu a v souladu s koncepcí rozvoje školy účinně uplatňuje demokratický styl řízení. Umožňuje pedagogům spolurozhodovat v klíčových oblastech. Za tímto účelem jasně vymezila jejich kompetence. V budoucnu chce doporučit pedagogům překonávat pracovní stereotypy, vytvářet prostor k seberealizaci a k týmové spolupráci, účinně pracovat s nástroji k přijímání nových pedagogů a ke stabilizaci personálu.

- Zvýšení příspěvku od zřizovatele.

Nejjednodušší cestou k získání finančních prostředků je přiděl od jejího zřizovatele. Vedení školy by mělo zvednout zájem zřizovatele o jeho vlastní organizaci. Základní vzdělání je opravdu zásadní a velmi důležité, neboť žáci na něj navazují na středních či vysokých školách. Investice vložená do vzdělání se zřizovateli dříve či později vrátí v podobě vzdělaných občanů, kteří jsou pro město vždy přínosem. Zákon ze dne 16. srpna 2012, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů přináší obecním rozpočtům statisícové až miliónové částky navíc, které by se daly právě použít na investice do školy.

5 Závěr

Veřejný sektor je významnou součástí národního hospodářství. Příspěvková organizace je součástí veřejného sektoru, který zabezpečuje veřejné statky kolektivní spotřeby obyvatel na základě neziskového principu. V první kapitole je vymezen právní rámec příspěvkových organizací, povinnosti a práva, majetek, účetní systém a způsob hospodaření. V další části je vymezeno financování nepodnikatelských subjektů se zaměřením na financování školství.

Cílem této diplomové práce bylo analyzovat příjmy a výdaje konkrétní základní školy (příspěvkové organizace), zhodnotit efektivitu financování a navrhnout možná opatření ke zlepšení.

V praktické části je zvolena, jako relevantní subjekt k dosažení stanoveného cíle této práce, Základní škola v Kynšperku nad Ohří – příspěvková organizace. Sledované období je ohraničeno roky 2009 a 2012. Uvedené základní informace o této organizaci korespondují s výpisem z obchodního rejstříku. Mezi základní informace o škole je zařazen vývoj počtu žáků a počtu pedagogů. Tyto informace jsou rozšířeny o statistické údaje o počtu narozených dětí v okrese Sokolov v letech 2000 – 2012 a o prognózu populačního vývoje České republiky až do roku 2070. Dále je popsán účetní systém, kontrolní systém a následuje rozbor příjmů a výdajů. Při analýze příjmů a výdajů byl kladen důraz na faktory, které jejich vývoj ovlivnily.

Příjmy zahrnují veškeré přijaté prostředky, které měla ZŠ k dispozici pro svou činnost v letech 2009 – 2012. Jsou rozpracovány do tabulek dle druhového členění pro jednotlivá období a vypočteny jejich procentní podíly k celkovým příjmům. Je zachycen trend nejvýznamnějších příjmů, identifikován jejich poskytovatel a vymezena účelovost příspěvku. Škola rovněž hospodaří s několika peněžními fondy. S rezervním fondem tvořeným ze zlepšeného hospodářského výsledku, s rezervním fondem z ostatních titulů, s investičním fondem, s fondem reprodukce majetku, s fondem odměn a fondem kulturních a sociálních potřeb. Jejich tvorba a čerpání je rozpracována v souladu se sledovaným obdobím. Na příjmy navazuje analýza výdajů. Výdaje zahrnují všechny vydané prostředky související s činností a provozem školy. Jsou rozklíčovány do tabulek podle druhového členění, určeny procentní podíly k celkovým výdajům. Byly identifikovány výdaje, které mají největší podíl na celkových výdajích. Pro lepší představivost jsou doplněny obrázky s analytickým členěním jednotlivých složek materiálu. Analýzu příjmu a výdajů doplňuje rozbor výsledku

hospodaření pro hlavní i hospodářskou činnost, trend jeho vývoje a jeho následné rozdělení. U neziskové organizace nelze používat zisk jako kritérium hodnocení efektivity. Organizace nemusí vykazovat žádný zisk, a přesto může její provoz být efektivní. Míru efektivity lze měřit například úspěchy žáků.

V následující kapitole je zhodnoceno stávající financování. Nejdříve jsou zhodnoceny příjmy a výdaje, jejichž analýza přispěla k ucelenému pohledu na hospodaření za sledované období. Hodnotí nejvýznamnější položky, které ovlivnily hospodaření. Dále je provedena horizontální a vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Oba postupy umožňují zjistit z účetních výkazů určité souvislosti. Vertikální analýza vyjadřuje procentní zastoupení jednotlivých aktiv, pasiv, výnosů a nákladů na celkovém součtu. Horizontální analýza ukazuje, jak se jednotlivé finanční ukazatele mění v čase. To znamená změnu současného ukazatele oproti minulému období. Změny jsou vyjádřeny jak rozdílem částek, tak i prostřednictvím procentní změny. Analýza se dále zabývá výpočtem vybraných poměrových ukazatelů, které mají vypovídací schopnost pro příspěvkové organizace. Byly použity ukazatele likvidity, autarkie, aktivity a variátor celkových nákladů. Poukazuje na neefektivnost nevyužitých peněžních prostředků, které s ohledem na právní legislativu nelze jinak zhodnotit, než úrokem z běžného účtu vedeného u konkrétní bankovní společnosti.

Podrobnou analýzou bylo zjištěno, že škola efektivně využívá veškeré finanční prostředky a snižuje náklady na provoz. Jako problematický se jeví rok 2010, kdy došlo k několikerým pochybením stávajícího ředitele. Nebyly například zajištěny a provedeny plánované investiční akce a nebyly dočerpány mzdové prostředky, což negativně ovlivnilo výsledek hospodaření i celkovou atmosféru v pedagogickém sboru. V květnu 2011 byl ředitel odvolán. Do jeho funkce byla jmenována nová ředitelka. Hospodaření pod jejím vedením vykazuje účinnost zavedených úsporných opatření a nedochází k žádným výrazným odchylkám, tak jako v roce 2010.

Čtvrtá kapitola navazuje na provedenou analýzu a nabízí ke zvážení několik návrhů na zlepšení. Jednotlivé návrhy jsou zaměřeny jak na investice, které by mohly v budoucnu přinést škole úspory nákladů, tak na podněty v oblasti personálního řízení, marketingu, financí a kontrolního systému. U investic je navržen způsob, jakým lze žádat dotace, jaké dokumenty jsou potřebné k podání žádosti a kdo je schopen potřebné dokumenty přímo vypracovat či zajistit. U čerpání prostředků z nadace je rovněž uveden odkaz na konkrétní internetové stránky, kde lze získat potřebné informace.

Vzhledem k tomu, že základní škola (příspěvková organizace) je závislá na příspěvcích státu a zřizovatele, nelze odhadnout budoucí vývoj jejích příjmů. Pozitivní zprávou je schválená novela zákona o rozpočtovém určení daní z roku 2012, která výrazně posiluje obecní rozpočty. Zřizovateli se tak nabízí příležitost, jak vyšším příspěvkem podnítit rozvoj, vybavenost a celkovou úroveň školy, aniž by omezil vlastní rozpočet. S přihlédnutím k nestabilní politické situaci a nejistotě, která v naší zemi aktuálně panuje, lze jen těžko předpovídat další vývoj ekonomické situace a legislativy.

Výstupem této práce je ucelený pohled na vývoj příjmů a výdajů příspěvkové organizace za konkrétní časové období, zhodnocení efektivity financování a doporučení ke zlepšení. V případě zájmu organizace lze v analýzách pokračovat i v dalších letech.

6 Seznam tabulek a obrázků

Tabulka č. 1: Výdaje na školství v ČR.....	22
Tabulka č. 2: Ukazatele výdajů pro rok 2013.....	23
Tabulka č. 3: Porovnání krajských normativů MP a ONIV pro krajské a obecné školství v roce 2013..	25
Tabulka č. 4: Výdaje na vzdělávání v mezinárodním srovnání	31
Tabulka č. 5: Vývoj počtu žáků	34
Tabulka č. 6: Příjmy a výdaje Základní školy v Kynšperku nad Ohří v tis. Kč	37
Tabulka č. 7: Příjmy v druhovém členění v tis. Kč.	38
Tabulka č. 8: Popis příjmů	39
Tabulka č. 9: Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH v letech 2009 - 2012 v Kč.....	43
Tabulka č. 10: Rezervní fond z ostatních titulů v letech 2009 - 2012 v Kč	44
Tabulka č. 11: Investiční fond, fond reprodukce majetku v letech 2009 - 2012 v Kč.....	44
Tabulka č. 12: Fond odměn v letech 2009 - 2012 v Kč	45
Tabulka č. 13: Fond kulturních a sociálních potřeb v letech 2009 - 2012 v Kč.....	45
Tabulka č. 14: Výdaje v druhovém členění v tis. Kč.....	46
Tabulka č. 15: Popis výdajů	47
Tabulka č. 16: Výsledky hospodaření po zdanění v letech 2009 – 2012 v Kč.....	53
Tabulka č. 17: Rozdělení výsledku hospodaření v letech 2009 - 2012 v Kč.....	54
Tabulka č. 18: Příjmy a výdaje Základní školy v Kynšperku nad Ohří v tis. Kč	56
Tabulka č. 19: Vertikální analýza rozvahy.....	58
Tabulka č. 20: Horizontální analýza rozvahy	59
Tabulka č. 21: Horizontální analýza zisku a ztráty.....	60
Tabulka č. 22: Vertikální analýza zisku a ztráty	61
Tabulka č. 23: Ukazatelé likvidity v letech 2009 - 2012.....	62
Tabulka č. 24: Ukazatel autarkie v letech 2009 – 2012	63
Tabulka č. 25: Ukazatelé aktivity	64
Tabulka č. 26: Variátor celkových nákladů.....	65

Tabulka č. 27: ČSÚ 701 - 710	84
Tabulka č. 28: Směrná účetní osnova:.....	84
Obrázek č. 1: Etapy výzkumu.....	8
Obrázek č. 2: Strategické řízení veřejného sektoru.....	10
Obrázek č. 3: Členění národního hospodářství podle principu financování	10
Obrázek č. 4: Systém financování regionálního školství	21
Obrázek č. 5: Základní škola Kynšperk nad Ohří.....	33
Obrázek č. 6: Vývoj počtu narozených dětí v okrese Sokolov	34
Obrázek č. 7: Očekávaný vývoj počtu narozených a zemřelých v letech 2009 - 2070	35
Obrázek č. 8: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2009 - 2012.....	37
Obrázek č. 9: Příjmy v druhovém členění v roce 2009 v tis. Kč.....	40
Obrázek č. 10: Příjmy v druhovém členění v roce 2012 v tis. Kč.....	40
Obrázek č. 11: Trend nejvýznamnějších příjmů v letech 2009 - 2012.....	42
Obrázek č. 12: Spotřeba materiálu v roce 2009 v tis. Kč.....	48
Obrázek č. 13: Spotřeba materiálu v roce 2012 v tis. Kč.....	48
Obrázek č. 14: Trend výsledků hospodaření 2009 – 2012.....	54

7 Seznam zkratek

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČEZ	České energetické závody
ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
DDHM	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDM	Dům dětí a mládeže
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
HDP	Hrubý domácí produkt
ISCED	International Standard Classification of Education (Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání)
LED	Light Emitting diode (dioda vyzařující světlo)
MP	Mzdové prostředky
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje

OSA	Ochranný svaz autorský
PO	Příspěvková organizace
RgŠ	Regionální školství
SŠ	Střední škola
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna
ÚSC	Územně samosprávný celek
VH	Výsledek hospodaření
ZŠ	Základní škola

8 Seznam použité literatury

Monografie a skripta

- [1] FOTR, Jiří., VACÍK, Emil., SOUČEK, Ivan., ŠPAČEK, Miroslav., HÁJEK, Stanislav. *Tvorba strategie a strategické plánování*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3985-4
- [2] KOPEK, Rudolf. *Účetnictví příspěvkových organizací pro distanční studium*. Plzeň: ZČU, 2009. 130 s ISBN 978-80-7043-774-2
- [3] KOTLER, Philip., ARMSTRONG, Gary. *Marketing*, Praha: Victoria Publishing, 2004, ISBN 80-247-0513-3
- [4] KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2
- [5] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3637-2.
- [6] OCHRANA, František., PAVEL., Jan., VÍTEK., Leoš. „a kol.“ *Veřejný sektor a veřejné finance*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2
- [7] OTRUSINOVÁ, Milana., KUBÍČKOVÁ, Dana. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek – po novele zákona o účetnictví*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4
- [8] PAVLÁSEK, Vlastimil., KUNEŠOVÁ, Hana., HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně*. 2. vydání, Plzeň: NAVA, 2009. ISBN 978-80-7211-329-3
- [9] PEKOVÁ, Jitka., PILNÝ, Jaroslav. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI Publishing, s. r. o., 2002. ISBN 80-86395-21-9
- [10] REKTOŘÍK, Jaroslav. „a kol.“ *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, s. r. o., 2004. ISBN 80-86119-41-6
- [11] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Praha: ACHA, 2010. ISBN 978-80-2545-609-5
- [12] STRECKOVÁ, Yvonne., MALÝ, Ivan. „a kol.“ *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. první vydání. Brno: Computer Press, 1998. ISBN 80-7226-112
- [13] ŠEDIVÝ, Marek., MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4041-6
- [14] ÚZ č. 871. *Daně z příjmů 2012*. Ostrava – Hrabůvka: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-891-1

- [15] ÚZ č. 939. *Zákon č. 563/1991 o účetnictví, Vyhláška 410/2009 Sb., České účetní standardy*. Ostrava – Hrabůvka: Sagit, 2013. ISBN 978-80-7208-964-2
- [16] VALENTA, Jiří. *Financování a rozpočet školy*. Karviná: Paris, 2004. ISBN 80-239-2218-1
- [17] VOLTNEROVÁ MADETOVÁ, Karla., TÉGL, Petr. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. Olomouc: ANAG, 2009. ISBN 978-80-7263-46-7

Internetové zdroje:

- [18] *Analýza současného systému financování školství MŠMT*. [online] Praha: Ministerstvo školství ČR, 2010, Aktualizace 25.04.2013, [cit. 07.11.2013] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/search.php?action=results&query=Anal%C3%BDza+sou%C4%8Dasn%C3%A9ho+syst%C3%A9mu+financov%C3%A1n%C3%AD+%C5%A1kolstv%C3%AD+>
- [19] BURCIN, Boris., KUČERA, Tomáš. *Prognóza populačního vývoje České republiky na období 2008–2070*. [online] Praha: Ministerstvo práce a sociální věcí, 2010, Aktualizace 01.02.2010, [cit. 11.11.2013] Dostupný z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/8842/Prognoza_2010.pdf
- [20] Business encyklopedie. *Veřejný sektor* [online] Aktualizace 20.04.2013, [cit. 08.05.2013] Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/verejny-sektor>
- [21] *Československá obchodní banka, a.s.* [online] Praha: Československá obchodní banka, a.s., 2013, Aktualizace 25.10.2013, [cit. 11.11.2013] Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Spolecenska-odpovednost/vzdelavani-rozvoj/stranky/nadacni-program-vzdelani.aspx>
- [22] Český statistický úřad. *Časová řada - vybrané ukazatele za okres Sokolov* [online] Praha: Aktualizace 29.07.2013, [cit. 04.11.2013] Dostupné z: http://www2.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_okres_sokolov

- [23] Český statistický úřad. *Průměrné hrubé měsíční mzdy v ČR a krajích za 1.pololetí 2012* [online] Praha: Český statistický úřad, 2013, aktualizace 04.09.2013, [cit.11.10.2013] Dostupné z: http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/prumerne_mzdy_v_cr_a_krajich_v_1_pololeti_2012
- [24] *Ministerstvo školství ČR*. [online] Praha: Ministerstvo školství ČR, 2013, aktualizace 07.06.2013, [cit. 07.06.2013] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/organizace-pro-ekonomickou-spolupraci-a-rozvoj-oecd>
- [25] *Justice České republiky* [online] Praha: Justice České republiky, 2013, aktualizace 14.11.2013, [cit. 14.11.2013] Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-vypis?subjektId=isor%3a400017059&typ=full&klic=ae0aub>
- [26] *Klasifikace funkcí vládních institucí*. 2. vydání [online] Praha: Český statistický úřad, 2013, Aktualizace 31.10.2013, [cit. 07.11.2013] Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/cela_klasifikace_cz_cofog/\\$File/COFOGcely.pdf](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/cela_klasifikace_cz_cofog/$File/COFOGcely.pdf)
- [27] KLEŇHOVÁ, Michaela. *Základní fakta - Česká republika v Education at a Glance 2013* [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2013, Aktualizace 25.06.2013, [cit. 07.11.2013] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/ceske-skolstvi-v-mezinarodnim-srovnani>
- [28] Školský portál Karlovarského kraje. *Krajská metodika rozpisu přímých výdajů právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení zřizovaných obcemi, dobrovolnými svazky obcí a krajem na rok 2013*. [online] Karlovy Vary: Aktualizace 10.10.2013, [cit. 18.10.2013] Dostupný z: <http://www.kvkskoly.cz/manazer/financovani/Documents/Zasady.doc>
- [29] Ministerstvo školství ČR. *Ekonomika školství* [online] Praha: Ministerstvo školství ČR, 2013, aktualizace 07.06.2013, [cit. 07.06.2013] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi>
- [30] Ministerstvo školství ČR. *Strukturální fondy* [online] Praha: 2013, Aktualizace 11.08.2013, [cit. 11.08.2013] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy>

- [31] Ministerstvo životního prostředí ČR. *Nová zelená úsporám 2013* [online] Praha: 2013. Aktualizace 14.11.2013, [cit. 14.11.2013] Dostupné z: <http://www.nzu2013.cz/clanek/ministr-zivotniho-prostredi-tomas-jan-podivinsky-prosadir-program-nova-zelena-usporam/>
- [32] *Nový školský zákon* [online] Praha: Ministerstvo školství ČR, 2013, Aktualizace 12.09.2013, [cit. 12.09.2013] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>
- [33] Ministerstvo financí ČR. *Zákon o státním rozpočtu*. [online] Praha: Ministerstvo financí ČR: 2013, aktualizace 07.11.2013, [cit. 07.11.2013] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/vyhledavani?q=z%C3%A1kon+o+st%C3%A1tn%C3%ADm+rozpo%C4%8Dtu+2013>
- [34] Ministerstvo financí ČR. *Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty*. [online] Praha: 2013, Aktualizace 07.11.2013, [cit. 07.11.2013] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/vyhledavani?q=z%C3%A1kony+o+DPH>
- [35] *Základní škola Kynšperk nad Ohří* [online] Kynšperk nad Ohří: Základní škola Kynšperk nad Ohří, 2013, Aktualizace 14.10.2013, [cit. 12.11.2013] Dostupné z: <http://www.zs-kynsperk.cz/>

9 Seznam příloh

Příloha A: Rozvaha 2010, Výkaz zisku a ztráty 2010

Příloha B: Rozvaha 2011, Výkaz zisku a ztráty 2011

Příloha C: Rozvaha 2012, Výkaz zisku a ztráty 2012

Příloha D: Tabulka č. 27: ČSÚ 701 – 710, Tabulka č. 28: Směrná účetní osnova

Příloha E: Abstrakt

Příloha D:

Tabulka č. 27: ČSÚ 701 - 710

Číslo	Název
701	Účty a zásady účtování na účtech
702	Otevírání a zavírání účetních knih
703	Transfery
704	Fondy účetní jednotky
705	Rezervy
706	Opravné položky a vyřazení pohledávek
707	Zásoby
708	Odepisování dlouhodobéhomasjetku
709	Vlastní zdroje
710	Dlouhodobý nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Vyhlášky č. 410/2009 Sb., 2013

Tabulka č. 28: Směrná účetní osnova:

Účtová třída	Popis
0	Dlouhodobý majetek
1	Zásoby
2	Vztahy ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu organizačních složek státu, k rozpočtu ÚCS a rozpočtové a ostatní účty
3	Zúčtovací vztahy
4	Náklady organizačních složek státu a ÚSC
5	Náklady ÚSC na hospodářskou činnost a náklady PO
6	Výnosy z hospodářské činnosti ÚSC a činnosti PO
7,8	Vnitroorganizační účetnictví
9	Fondy, výsledek hospodaření, dlouhodobé úvěry a půjčky, rezervy, závěrkové a podrozvahové účty

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Vyhlášky č. 410/2009 Sb., 2013

Příloha E: Abstrakt

GAJIČOVÁ, Petra. Analýza příjmů a výdajů Základní školy v Kynšperku nad Ohří. Diplomová práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 83 s., 2013

Klíčová slova: analýza, financování, příjmy, školství, výdaje

Předložená práce je orientována na problematiku hospodaření příspěvkových organizací v rámci veřejného sektoru. Konkrétně se zaměřuje na financování regionálního školství. Školy se stále častěji potýkají s nedostatkem finančních prostředků. Základní rozpočet většinou pokrývá pouze běžné provozní výdaje organizace. Pokud chtějí školy nabízet i rozšiřující aktivity, musí hledat finanční zdroje jinde. Jako relevantní subjekt pro předmět výzkumu byla zvolena Základní škola v Kynšperku nad Ohří. Provedená analýza příjmů a výdajů dává odpověď na to, jak organizace hospodaří. Zda je s příjmy nakládáno efektivně a zda jsou dostačující nejen pro provozní činnost, ale i pro rozvoj školy. V závěru jsou navržena možná opatření pro zlepšení financování. Na tuto práci lze volně navázat analýzami příjmů a výdajů v dalších obdobích.

Příloha E: The Abstract

GAJIČOVÁ, Petra. Analysis of income and expenditures of Elementary School in Kynšperk nad Ohří. Diploma Thesis. The Faculty of Economy of ZČU in Pilsen, 83 pg., 2013

Keywords: analysis, financing, income, education, expenditures

The submitted thesis is focused on the issue of economy management of contributory organizations in the public sector. Specifically, it focuses on the financing of regional education. Schools are increasingly grappling with a lack of financial resources. Their basic budget usually covers only common operational expenses of the organization. In case schools want to offer any additional activities, they have to look for the funds elsewhere. As a relevant subject of the research, an elementary school in Kynšperk nad Ohří has been chosen. Analysis of income and expenditure gives an answer to how the organisation manages. Whether the income is managed effectively, and whether it is sufficient not only for the school's operation, but also for its development. The thesis concludes with proposing possible measures to improve financing. The research may be freely followed with analyses of income and expenditures in next periods.